

# НАРЕДБА № 18 от 7.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии

Издадена от министъра на земеделието и храните, обн., ДВ, бр. 82 от 23.10.2015 г.

## Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

**Чл. 1.** (1) С тази наредба се определят:

1. условията и редът за изготвяне, обществено обсъждане, приемане и актуализиране на:

а) инвентаризацията на горските територии по чл. 7 от Закона за горите;

б) областните планове за развитие на горските територии;

в) горскостопанските планове и програми;

г) плановете за ловностопански дейности;

д) плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари;

2. условията и редът за категоризиране и прекатегоризиране на горските територии;

3. условията и редът за провеждане на обществено обсъждане за приемане и одобряване на Национална стратегия за развитие на горския сектор и Стратегически план за развитие на горския сектор;

4. съдържанието на информационната система за горските територии и за дейностите в тях, както и редът за събиране на информацията, достъпа до данните, предоставяне и ползване на информацията от нея.

(2) Националната инвентаризация на горските територии се извършва по решение на Министерския съвет съгласно методика, която е неразделна част от предложението на министъра на земеделието и храните по чл. 17, ал. 2 от Закона за горите.

**Чл. 2.** Областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и програми, плановете за ловностопански дейности и плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари се изработват чрез прилагане на обща номенклатура и файлов формат на пространствената и атрибутната информация.

**Чл. 3.** (1) На инвентаризация подлежат всички горски територии независимо от тяхната собственост.

(2) Инвентаризация на горските територии в отделните горски териториални единици се извършва през 10 години и е със срок на действие до утвърждаване на следващата.

(3) В случаи на природни бедствия може да бъде проведена извънредна инвентаризация на цялата горска териториална единица или на част от нея за сметка на държавния бюджет.

(4) В отделни горски териториални единици или за части от тях може да се извърши допълнителна инвентаризация по искане и за сметка на собственика на горската територия или на лицето, на което горската територия е предоставена за управление.

(5) Данните от инвентаризацията по ал. 4 се предоставят безвъзмездно на Изпълнителната агенция по горите.

**Чл. 4.** Обект на плана за ловностопански дейности е ловностопанската площ на Република България по смисъла на Закона за лова и опазване на дивеча.

**Чл. 5.** Горскостопанските планове и програми се изработват за всеки собственик, по вид на собствеността на горските територии и по формираните в нейните граници горскостопански единици.

**Чл. 6.** Плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари се изработват за всички горски териториални единици.

**Чл. 7.** (1) Инвентаризацията на горските територии и изработването на плановете по чл. 4 и 6 се възлагат в съответствие с чл. 16, ал. 1 от Закона за горите въз основа на общо задание или самостоятелни задания, изработени по реда и при условията на тази наредба.

(2) В периода между две поредни инвентаризации плановете и програмите по чл. 4, 5 и 6 могат да се актуализират или да се изработват нови по самостоятелно задание.

(3) Инвентаризацията на горските територии, изработването на горскостопанските карти, плановете за ловностопански дейности и за дейностите по опазване от пожари се възлагат в годината, предхождаща извършването на инвентаризацията.

(4) По решение на Изпълнителната агенция по горите дейностите и плановете по ал. 3 може да се възложат и едновременно.

## **Глава втора**

# **ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ**

### **Раздел I**

## **Цел, задачи, обект и съдържание на инвентаризацията на горските територии**

**Чл. 8.** (1) Основна цел на инвентаризацията на горските територии е да се установи видът, състоянието и потенциалът на горските територии и ресурси.

(2) Инвентаризацията на горските територии се извършва в съответствие с възприетото административно-териториално деление на страната и горските териториални единици.

(3) Основни задачи на инвентаризацията на горските територии са:

1. създаване на актуална база данни за горските територии и ресурси;
2. изработване на горскостопанска карта;
3. организация на горската територия.

**Чл. 9.** (1) Обект на инвентаризацията са горските територии, както и териториите, имащи характеристика на гора по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за горите, независимо дали са отразени върху кадастралната карта, или върху картата на възстановената собственост.

(2) Инвентаризираните залесени и самозалесени земеделски територии не се включват в баланса на горските територии.

(3) При инвентаризацията се извършват лесовъдско-таксационни проучвания и измервания за установяване на количествената и качествената характеристика и оценка на горските територии, както и на дървесните и недървесните горски продукти.

(4) Данните по ал. 1, 2 и 3 се съхраняват в електронна база данни на Изпълнителната агенция по горите.

(5) При инвентаризацията на залесените горски територии се обособяват условни стопански класове/производствени групи.

(6) Горските територии по чл. 88, ал. 5 от Закона за горите се обособяват в самостоятелна група.

(7) При инвентаризацията се отразяват определените горски типове местообитания от приложение № 1 на Закона за биологичното разнообразие.

**Чл. 10.** Недървесните горски продукти и/или лечебни растения се инвентаризират по методика, указана в заданието за инвентаризация.

**Чл. 11.** Основа за изработването на областните планове за развитие на горските територии, горскостопанските планове и програми, плановете за ловностопански дейности, плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари и плановете за управление на защитени територии и зони е горскостопанската карта, която се създава и поддържа съгласно изискванията на наредбата по чл. 13, ал. 13 от Закона за горите.

**Чл. 12.** Въз основа на инвентаризацията на горските територии се изработват обяснителна записка и горскостопанска карта.

## **Раздел II**

### **Задание за инвентаризация на горските територии**

**Чл. 13.** (1) Инвентаризацията на горските територии се извършва въз основа на задание съгласно приложение № 1.

(2) Регионалната дирекция по горите, на чиято територия се намира горската териториална единица, подлежаща на инвентаризация, възлага изработването на заданието.

(3) Директорът на регионалната дирекция по горите представя изработеното задание за утвърждаване от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(4) Преди утвърждаване на заданието от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите същото се приема от експертен съвет по чл. 157, ал. 1 от Закона за горите.

**Чл. 14.** (1) Видовете дейности при извършване на инвентаризация и разпределението на площта на горските територии по категории на сложност са съгласно приложение № 2.

(2) В заданието за инвентаризацията се посочват методики, указания и изисквания, по които се извършват и други дейности, свързани с инвентаризацията.

(3) Максимално допустимите цени за дейностите при инвентаризацията се определят със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите в случаите, когато инвентаризацията се възлага от Изпълнителната агенция по горите или от регионалните дирекции по горите.

## **Раздел III**

### **Организация на горските териториални единици**

**Чл. 15.** (1) Площта на горската териториална единица се разделя на отдели и подотдели.

(2) Граници на отделите са естествени теренни линии, като била, долове, реки, езера и др., или съществуващи трайни изкуствени линии, като шосета, далекопроводи, транспортни и други просеки, канали, туристически пътеки и др.

(3) В границите на общините се включват цели отдели, а в землищата на населените места – цели подотдели.

(4) При липса на достатъчно естествени и съществуващи трайни изкуствени линии, при съгласие на отделните собственици, границите на отделите се оформят с просеки, като на терена се отбелязват с трайни знаци на граничните дървета съгласно приложение № 3.

**Чл. 16.** (1) Отделите се номерират с поредни арабски числа, единно и последователно за цялата горска териториална единица независимо от собствеността на териториите.  
(2) Номерирането започва от северозападната част на територията и следва в редове по часовниковата стрелка или по водосбори в планинските горски територии.  
(3) При всяка следваща инвентаризация отделите запазват своята номерация, като при необходимост тя се променя след съгласуване с възложителя и съобразно заданието за инвентаризация.

**Чл. 17.** (1) Отделите се разделят на подотдели, които са най-малката териториална единица на горските територии, и служат за основа на инвентаризирането и стопанисването им.  
(2) Подотделите са относително постоянни и еднородни и се обособяват в зависимост от тяхната:  
1. собственост;  
2. таксационна характеристика;  
3. насока на стопанисване;  
4. типологична принадлежност;  
5. функция и категория.  
(3) Насаждения, които в резултат от стопанисването са придобили различна лесовъдско-таксационна характеристика, вкл. и разделените преди това, но целта на стопанисването им продължава да е обща, може да се обособят в един подотдел.  
(4) Видът на подотдела се определя съгласно приложение № 4.  
(5) Разсадниците, опитните и географските култури, семепроизводствените градини и насаждения се обособяват в самостоятелни подотдели.  
(6) В самостоятелни подотдели съгласно акта им за обособяване или изискванията на глава трета се отделят защитните и специалните горски територии, горските територии – публична държавна и общинска собственост, горските територии по чл. 88, ал. 5 от Закона за горите, както и имотите, върху които са учредени безсрочни ограничени вещни права.  
(7) Разделянето на съществуващите подотдели се извършва при установяване на различен вид собственост и/или при учредяване на безсрочни ограничени вещни права.  
(8) В самостоятелни подотдели се обособяват горски територии от един вид собственост.

**Чл. 18.** (1) Минималната площ на подотделите е 1 ха.  
(2) Изключения от ал. 1 се допускат за:  
1. горите с изкуствен произход, чиято цел на стопанисване е различна от тази на основното насаждение – минималната площ на подотдела е 0,5 ха;  
2. незалесените площи – минималната площ на подотдела е 0,1 ха;  
3. поземлените имоти в горските територии, граничещи от всички страни с поземлени имоти от друг вид собственост;  
4. горски територии по чл. 88, ал. 5 от Закона за горите;  
5. горските територии, разположени между или заобиколени от друг вид територии;  
6. горски територии с редки и защитени видове и популации.  
(3) Линеините недървопроизводителни площи, като горски автомобилни пътища и просеки, се обособяват като подотдели само когато широчината им е 5 м и повече и площта им е не по-малка от 0,1 ха.

**Чл. 19.** (1) Залесените подотдели, пожарищата и сечищата се означават последователно с малки букви от българската азбука в рамките на отдела, по реда, указан за номериране на отделите.  
(2) В случаите по чл. 17, ал. 7 означаването се извършва с арабско число, отделено с тире след основното означение на подотдела.

- (3) Подотделите на недървопроизводителните площи и голините се означават с арабски числа.
- (4) В таксационните описания на защитните и специалните горски територии, както и на горските територии, върху които са учредени ограничени вещни права, се записват и номерата на отдела и подотдела по акта за обявяването им.

**Чл. 20.** (1) Изпълнителят на дейностите по инвентаризация обозначава на терена границите на горската териториална единица, отделите, семепроизводствените насаждения и защитените територии съгласно приложение № 3.

(2) Първоначалното обозначаване на границите на защитените територии се организира и финансира от органа, издал акта за обявяването им.

(3) Първоначалното обозначаване на границите на семепроизводствените насаждения се извършва от изпълнителя на дейностите по инвентаризацията.

**Чл. 21.** (1) Въз основа на извършените теренни проучвания и обработената информация се формират групи гори, видове гори и се обособяват условни стопански класове/производствени групи независимо от функциите на горите съгласно приложение № 5.

(2) На всички подотдели се определя групата гори, а за залесените – и видът гори, съгласно приложение № 5.

(3) Стопанските класове се обособяват в зависимост от преобладаващия дървесен вид и биологията му, бонитет, произход, състояние на насаждението, тип месторастене и/или тип гора.

(4) В отделни стопански класове се отделят иглолистните горски култури в случаите, когато са създадени извън естествения им район на разпространение.

(5) При наличие на достатъчно площ от други дървесни видове съгласно приложение № 5 могат да се обособяват и други стопански класове с турнус на сеч съобразно биологията на дървесните видове.

(6) На всеки стопански клас се определя минимален турнус на сеч или минимален турнус на стопанството при изборните гори съгласно приложение № 5.

## **Раздел IV**

### **Теренни проучвания**

**Чл. 22.** (1) По време на теренните проучвания се:

1. установява разпределението на площта в горската териториална единица по общини и землища на населените места, по вид на собствеността, както и по функции и категории съгласно чл. 5 от Закона за горите, Закона за биологичното разнообразие и Закона за защитените територии;
2. измерват и определят лесовъдско-таксационните показатели на подотделите;
3. определят типологичната принадлежност на подотделите, видът и групата гори съгласно приложение № 5;
4. установява природните условия съгласно приложение № 6;
5. установява ерозираността на почвите и наличието на свлачища;
6. установява здравословното и санитарното състояние на насажденията съгласно приложение № 7;
7. установява състоянието на горската пътна мрежа и условията за експлоатация и транспорт на дървесния ресурс;
8. установява състоянието на сервитутите на енергийните обекти и на дърветата в прилежащите насаждения, които представляват потенциална опасност за енергийните обекти;
9. определят водосборите с поройна активност, състоянието на изградените противоерозионни и противопожарни съоръженията и др.;

10. установяват данни и за други обекти и ресурси, свързани с управлението на горите, които се изискват със заданието за извършване на инвентаризация на горските територии;

11. установява наличието на сгради и съоръжения.

(2) Данните от теренните проучвания за подотделите се отразяват във формуляр – таксационно описание, съгласно приложение № 4.

(3) Таксационното описание се съставя при обхождане на подотделите и извършване на съответните наблюдения, оценки и измервания на не по-малко от три пункта, които са среднопредставителни по отношение на общото състояние и числената характеристика, съгласно приложение № 4.

(4) За установените при теренните проучвания повреди, причинени от биотични и/или абиотични въздействия, изпълнителят на дейностите по инвентаризация на горските територии уведомява в 14-дневен срок възложителя на инвентаризацията за установените обстоятелства за предприемане на необходимите действия по усвояване на повредената дървесина.

(5) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите утвърждава номенклатура и структура на атрибутивната база данни за обработка на информацията от таксационните описания.

**Чл. 23.** (1) При таксиране на насажденията се прилага окомерно-табличният метод с точност до  $\pm 15\%$  за дървесния запас съгласно приложение № 8.

(2) Със заданието за инвентаризация може да се изисква и прилагането на метода на пълното клупиране, математико-статистически методи и други методи на базата на математически модели с точност до  $\pm 10\%$  съгласно приложение № 8.

**Чл. 24.** (1) Типологичните проучвания включват определянето на типовете месторастения и/или типовете гора на всяко насаждение, незалесена дървопроизводителна площ и потенциална лесопригодна площ.

(2) Типовете месторастения се определят по утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите Инструкция за установяването и картирането на типовете горски месторастения и определяне на състав, подходящ за условията на месторастене и Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България.

(3) Типовете гора се определят по утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите Класификация на типовете гора в Република България или други класификационни схеми, утвърдени от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите и изрично посочени в заданието за инвентаризация.

(4) В защитените зони по Закона за биологичното разнообразие се отразяват типовете горски природни местообитания от приложение № 1 към закона и се проучва и определя количеството мъртва дървесина и биотопни дървета по методика, утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(5) Типовете горски природни местообитания съгласно приложение № 1 към Закона за биологичното разнообразие извън защитените зони се определят при възлагане и финансиране от заинтересована страна.

**Чл. 25.** (1) Със заданието за инвентаризация може да се възложи проучване на биологичното разнообразие.

(2) В резултат от проучването на биологичното разнообразие се посочват обобщени данни за:

1. площ и относителен дял на естествените, полуестествените и изкуствените горски екосистеми;

2. находища на редки, застрашени от изчезване, защитени и ендемични видове гъби, растения и животни;

3. относителен дял на насажденията, стопанисвани с цел запазване и използване на генетичните горски ресурси, от общата залесена площ;

4. относителен дял на местни и интродуцирани дървесни видове от общата залесена площ;
  5. относителен дял на смесените насаждения спрямо общата залесена площ;
  6. количество на стоящата и лежащата мъртва дървесина и процент спрямо запаса на насаждението;
  7. находища на лечебни растения.
- (3) Проучванията за биологичното разнообразие са обособена част от обяснителната записка на инвентаризацията на горската териториална единица. В приложение се дава списък на находищата на проучваните видове и техните основни качествени и количествени характеристики.
- (4) Със заданието за инвентаризация се възлага отразяването по подотдели на определените в областните планове гори с висока консервационна стойност. Със заданието може да се възложи и отразяването по подотдели на гори с висока консервационна стойност, определени по други проучвания, предоставени от възложителя.
- (5) При обобщаване на информацията по ал. 4 се посочват данни за подотделите с площта им и общия относителен дял на отделните категории гори с висока консервационна стойност.
- (6) Проучванията за горите с висока консервационна стойност са обособена част от обяснителната записка на инвентаризацията. В приложение се дава описание на всяка категория установени гори с висока консервационна стойност. Определените в инвентаризираната територия гори с висока консервационна стойност се отразяват в горскостопанската карта.

## **Раздел V**

### **Обработка на данните от инвентаризацията на горските територии**

**Чл. 26.** (1) В резултат от теренните проучвания се оформя електронно таксационно описание по образец съгласно приложение № 4, което включва всички данни от теренните проучвания, както и:

1. площ на подотделите и нейното разпределение по дървесни видове при смесените насаждения;
2. дървесния запас (с клони и без клони), количеството по категории дървесина и средния годишен прираст на насажденията съобразно възприетия метод за таксиране;
3. запасите на стоящата и лежаща мъртва дървесина в случаите, когато се изисква;
4. друга информация, изискана със заданието.

(2) Определянето на запаса на 1 ха и на цялата площ се извършва по дървесни видове съгласно приложение № 8.

(3) За единица мярка при определянето на запаса на 1 ха и на цялата площ се използва плътен кубически метър със закръгляване на 1 м<sup>3</sup>.

(4) За насажденията, които са горски местообитания от приложение № 1 на Закона за биологичното разнообразие, се посочва типът на местообитанието, а за горите с висока консервационна стойност – тяхната категория.

**Чл. 27.** Изчисляването на стъблени и общия запас на насажденията при измерително-табличните методи на таксиране се извършва с разредни обемни и сортиментни таблици съгласно приложение № 8 или с програмни продукти, приети от експертен съвет на Изпълнителната агенция по горите и утвърдени от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

**Чл. 28.** (1) Изчисляването на стъблени запас на насажденията, таксирани по метода на Битерлих, се извършва по установената кръгова площ на 1 ха и видова височина съгласно приложение № 8.

(2) Запасът при неклупирани насаждения, таксирани по окомерно-табличните методи, се изчислява с помощта на растежни таблици или с опростени таблици за кубирание съгласно приложение № 8.

(3) Обемът на категориите дървесина при таксирание по окомерно-табличните методи по ал. 1 и 2 и по чл. 27 се изчислява с помощта на сортиментни таблици за цели дървостои съгласно приложение № 8.

**Чл. 29.** (1) Текущият прираст по обем на клупираните насаждения се изчислява с помощта на утвърдени от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите таблици или косвено по формулата на Шнайдер съгласно приложение № 8.

(2) Текущият прираст по обем при таксирание по окомерно-табличните методи се изчислява с помощта на растежни таблици или косвено по формулата на Шнайдер съгласно приложение № 8.

(3) При актуализиране и прогнозиране на дървесния запас се използва текущият прираст на насажденията, отчетен по предходните алинеи, като се вземат под внимание пълнотата на насажденията в момента и предвидените за провеждане мероприятия в бъдеще.

(4) При изготвяне на прогнози, свързани с производителността на насажденията при променен подходящ за условията на месторастене състав, се използват растежните таблици и средният зрелостен прираст.

(5) Начините за изчисляване на запасите, обемът на сортиментите и видът на таблиците се определят съобразно възприетия със заданието за инвентаризация метод за таксирание.

**Чл. 30.** Таксационната характеристика за всеки условен стопански клас и вид на горите в електронен формат се изготвя съгласно приложение № 10.

**Чл. 31.** (1) Обяснителната записка за извършената инвентаризация се изработва съгласно приложение № 11.

(2) Изготвя се и баланс на горските територии (отчетни форми ГФ 1 – 4, 6 и 7) общо и по общини – по групи гори, по видове гори и по вид собственост, съгласно приложение № 12.

## **Раздел VI**

### **Взаимоотношения и контрол по време на инвентаризацията**

**Чл. 32.** Изпълнителната агенция по горите и нейните структури, държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите и техните териториални поделения, учебно-опитните горски стопанства, общините и други държавни и общински администрации, собствениците на гори и ползвателите на горски територии предоставят на изпълнителя на дейностите по инвентаризация на горските територии информация за горите, която по закон те поддържат и съхраняват и е необходима за целите на инвентаризацията, както следва:

1. задание за инвентаризация;
2. документи за промените в горските територии и промяна на собствеността им след последната инвентаризация;
3. отчетните форми за горските територии;
4. документи за категоризация и прекатегоризация на горските територии;
5. карта на възстановената собственост и регистър на собствеността, кадастрална карта и кадастрални регистри в цифров вид;



6. цифрова ортофотокарта;
7. областния план за развитие на горските територии;
8. други документи, необходими за инвентаризацията.

**Чл. 33.** (1) По време на теренните работи държавните горски или ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства и собствениците на горски територии организират почистването на старите и прокарването на нови гранични просеки.

(2) Държавните горски или ловни стопанства, учебно-опитните горски стопанства и собствениците на горски територии са длъжни да не възпрепятстват залагането на постоянните пробни площи, свързани с растежа и производителността на горите.

(3) Отсичането на маркираните дървета при залагането на постоянни пробни площи се извършва след съгласие на собственика на територията или на лицата, на които горските територии са предоставени за управление.

**Чл. 34.** (1) В едномесечен срок от започване на теренните работи по инвентаризацията изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите или оправомощено от него лице със заповед назначава комисия, която да:

1. доуточни предстоящите работи, предвидени в заданието за инвентаризация;
2. разгледа обстоятелства и проблеми, свързани с горската териториална единица, възникнали след изработването на заданието;
3. уточни задълженията на трети страни, от чиято компетентност е решаването на проблеми, свързани с инвентаризацията;
4. уточни сроковете и начина за предоставяне на необходимите документи от лицата по чл. 37 на изпълнителя на дейностите по инвентаризацията;
5. разгледа други въпроси, отнасящи се към извършваната инвентаризация.

(2) Заповедта по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите и регионалната дирекция по горите и се поставя на видно място в регионалната дирекция по горите, държавното горско или ловно стопанство и общинските администрации.

(3) Възложителят организира провеждането на съвещание на комисията не по-рано от 10 дни от издаването на заповедта по ал. 1.

(4) За проведеното съвещание се съставя протокол, който се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

**Чл. 35.** Изпълнителят на дейностите по инвентаризация своевременно уведомява Изпълнителната агенция по горите и възложителя за възникнали проблеми в процеса на инвентаризацията, разрешаването на които не е в неговите компетенции и правомощия.

**Чл. 36.** (1) Контролът по извършване на инвентаризацията се осъществява от Изпълнителната агенция по горите, нейните структури и специализирани териториални звена по методика, утвърдена със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, като за резултатите от него се съставя протокол.

(2) Копие от протокола по ал. 1 се предоставя на изпълнителя на дейностите по инвентаризацията, на възложителя и на Изпълнителната агенция по горите.

(3) Констатираните пропуски и грешки, отразени в протокола по ал. 1, се отстраняват от изпълнителя за негова сметка в срок, определен с протокола.

(4) Изпълнителят на дейностите по инвентаризация на горските територии е длъжен да съдейства и да не възпрепятства извършването на контрола.

(5) Контролът по извършване на инвентаризацията се осъществява след предварително уведомяване на изпълнителя в случаите, когато се налага неговото участие.

- (6) При извършване на контрола по ал. 1 могат да участват и представители на собствениците на горските територии и лицата, на които е предоставено управлението им.
- (7) За цялостното приемане на дейности от теренните проучвания, свързани с инвентаризацията на горските територии, се изготвя протокол, който се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или от оправомощено от него лице.
- (8) Данните от приетите теренни проучвания по ал. 7 могат да бъдат предоставени при поискване на лица, които имат сключени договори за изготвяне на горскостопански планове или програми за териториите, които са били предмет на инвентаризацията.

## **Раздел VII**

### **Ред за разглеждане, приемане и изменение на инвентаризацията на горските територии**

- Чл. 37.** (1) След приключване на теренните проучвания и обработката на данните от извършената инвентаризация изпълнителят на дейностите по инвентаризация на горските територии представя обяснителната записка, комплектована с всички приложения и карти на възложителя.
- (2) В случаите, когато възложител е регионалната дирекция по горите, материалите по ал. 1 и резултатите от извършените проверки се представят от директора на съответната регионална дирекция по горите на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите с предложение за приемане на извършената инвентаризация.
- (3) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите или оправомощено от него лице назначава комисия, която да приеме материалите по ал. 1 и да представи становище по извършената инвентаризация.
- (4) Преди първото заседание на комисията по ал. 3 се провежда обществено обсъждане на представените по ал. 1 материали, организирано от възложителя.
- (5) Заповедта по ал. 3 и поканата за обществено обсъждане се публикуват на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите и на съответната регионална дирекция по горите и се поставят на видно място в сградата на общинските администрации не по-късно от 10 дни преди датата за общественото обсъждане и приемане на материалите по ал. 1. Посочват се мястото за провеждане на общественото обсъждане и на заседанието на комисията по ал. 3, както и срокът за подаване на писмени становища и предложения.
- (6) За проведеното обществено обсъждане се изготвя протокол, който се представя на комисията по ал. 3 заедно с приложенията към него писмени становища и предложения.

- Чл. 38.** (1) Комисията по чл. 37, ал. 3 извършва проверки на терена, за което се съставя протокол, като изразява становище по отношение на извършените теренни работи, постъпилите становища и предложения и по протокола от общественото обсъждане.
- (2) Когато в резултат на теренната проверка се установи, че са допуснати грешки и отклонения от допустимата точност за извършване на инвентаризация, включително и неотстранени бележки от текущия контрол, комисията предписва конкретни мерки за корекция на инвентаризацията в срок, определен с протокола, или извършването на нова проверка на терен преди приемането на материалите по чл. 37, ал. 1.

- Чл. 39.** (1) Извършената инвентаризация и протоколът по чл. 38, ал. 1 се приемат от експертен съвет, назначен със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

- (2) В 15-дневен срок преди заседанието на експертния съвет изпълнителят на дейностите по инвентаризация на горските територии представя в Изпълнителната агенция по горите обяснителната записка с всички приложения към нея и горскостопанската карта, както и таксационните описания в електронен вид.
- (3) За работата на експертния съвет се съставя протокол, с който се приема или отхвърля извършената инвентаризация на горските територии.
- (4) Протоколът от експертния съвет се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.
- (5) Всички бележки и препоръки се отстраняват от изпълнителя за негова сметка в едномесечен срок от утвърждаване на протокола по ал. 3.
- (6) Извършената инвентаризация влиза в сила след утвърждаването ѝ със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите. Обяснителната записка към утвърдената инвентаризация се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите.
- (7) Утвърдената със заповедта по предходната алинея инвентаризация е в сила до утвърждаване на следващата.

**Чл. 40.** (1) При установяване на фактическа грешка се извършва поправка в инвентаризацията на горските територии от изпълнителя на дейностите по инвентаризация, както и от други лица, вписани в публичния регистър по чл. 235 за дейността по чл. 233, ал. 1, т. 3, буква "б", или от лица, вписани в публичния регистър по чл. 241 от Закона за горите. Поправката се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или упълномощено от него лице.

(2) В случаите по чл. 3, ал. 3 се извършва актуализация на инвентаризацията на горските територии от лицето, на което е възложена извънредната инвентаризация, както и от други лица, вписани в публичния регистър по чл. 235 за дейността по чл. 233, ал. 1, т. 3, буква "б", или от лица, вписани в публичния регистър по чл. 241 от Закона за горите.

(3) Приемането и утвърждаването на инвентаризацията по предходната алинея се извършва по реда на чл. 37, 38 и 39.

**Чл. 41.** (1) По един екземпляр от утвърдената обяснителна записка за извършената инвентаризация, приложенията към нея и горскостопанската карта се съхраняват в Изпълнителната агенция по горите и регионалната дирекция по горите по местонахождение на горската териториална единица.

(2) Материалите по ал. 1 се съхраняват най-малко до утвърждаване на следващата инвентаризация.

(3) Материалите по чл. 40, ал. 1 и 2 се предоставят и съхраняват съгласно изискванията на ал. 1.

(4) Утвърдената инвентаризация на горските територии и приложенията към нея, включително горскостопанската карта, се представят на електронен носител на съответната общинска служба по земеделие или на съответната служба по геодезия, картография и кадастър за отразяване в картата на възстановената собственост или в кадастралната карта.

## **Глава трета**

# **КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ**

## **Раздел I**

### **Видове горски територии според функционалното им предназначение**

**Чл. 42.** Горските територии в съответствие с преобладаващите им функции се делят на защитни, специални и стопански съгласно чл. 5 от Закона за горите.

**Чл. 43.** (1) Горските територии за защита на почвата са:

1. с наклон над 30°;
2. върху твърде плитки почви с наклон над 20°;
3. между изградените диги за защита от вредното въздействие на водите;
4. 200 м покрай р. Дунав;
5. 100 м около големите реки;
6. 50 м около останалите водни течения в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс;
7. до 15 м около поройните водни течения;
8. с IV и V степен на ерозия;
9. свлачища;
10. клекови формации;
11. гори върху каменливи терени, грохоти и морени.

(2) Горските територии за защита на водите са:

1. разположени в санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
2. до 200 м около язовирите;
3. единични източници на питейни води за населението, за които не са определени санитарно-охранителни зони;
4. разположени във водосбори на водохващания за стопански цели, включително язовири, напояване, рибарство и аквакултури, производство на енергия, изкуствен сняг.

(3) Горските територии за защита на урбанизираните територии са ивици с широчина 50 – 100 м от границите на населените места от I до III категория и с широчина 25 – 50 м за населените места от IV до VIII категория.

(4) Горските територии за защита на сградите и обектите на техническата инфраструктура са ивици с широчина:

1. 100 – 200 м от обхвата на магистралите;
2. 50 – 100 м от обхвата на първокласните пътища;
3. 25 – 50 м от обхвата на останалите пътища от републиканската пътна мрежа;
4. 25 – 50 м около сградите и обектите, обслужващи техническата инфраструктура, по смисъла на Закона за устройство на територията;
5. 50 – 100 м от двете страни на железните пътища;
6. 200 м около обхвата на действащи лавини.

(5) Горските територии от горната граница на гората са ивици с широчина 100 – 200 м от границите на гората с високопланинските пасища или клековите формации.

(6) Защитни горски пояси са култури и насаждения за:

1. защита на почвите;
2. инженерни съоръжения;
3. урбанизирани територии;
4. подобряване на микроклимата.

(7) Създадени по технически проекти за борба с ерозията са горските територии, включени в обхвата на технически проекти за борба с ерозията.

(8) Учебно-опитни гори са горски територии, включени в учебно-опитни горски стопанства, както и опитни и експериментални участъци за провеждане на научни изследвания в областта на горското стопанство.

(9) Горските територии с рекреационно значение са:

1. определени с действащи общоустройствени планове като части от зелената система на общините;
2. включени в селищни образувания или курорти с национално или местно значение;
3. определените с областните планове за развитие горски територии, но не повече от 200 кв. м на всеки от жителите и на броя на леглата в местата за настаняване.

(10) За поддържане на ландшафта са горски територии, определени по реда на чл. 6, ал. 1 от Закона за горите.

(11) Гори с висока консервационна стойност са:

1. гори, в които са установени изчезващи, редки, застрашени и ендемични видове;
2. горски местообитания от национална, европейска и световна значимост за опазване, неописани като местообитания в защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;
3. гори във фаза на старост;
4. гори, предпазващи от разпространението на пожари, представляващи широколистни насаждения от местни видове, ивично разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи широчина на насаждението минимум 100 м и максимум 250 м;
5. горски територии със социално значение за местните общности, свързани със съхраняване на културното наследство и национални традиции, определени в консултации с местното население и общините;
6. други горски територии, определени като гори с висока консервационна стойност, в процесите на горската сертификация, в проучвания и изследвания, включени в националната система за мониторинг на биологичното разнообразие.

(12) Горските разсадници са горски територии, на които се извършва производство на фиданки от горски дървесни и храстови видове и други горски репродуктивни материали.

## Раздел II

### Условия и ред за категоризиране и прекатегоризиране на горските територии

**Чл. 44.** (1) Категориите горски територии по чл. 5, ал. 1 от Закона за горите се определят с областния план за развитие на горските територии и се отразяват върху единната горскостопанска карта.

(2) Категоризирането и прекатегоризирането на санитарно-охранителните зони от горските територии за защита на водите се извършва с актовете за тяхното обявяване по реда на Закона за водите.

(3) Категоризирането и прекатегоризирането на горските територии, обект на технически проект за борба с ерозията, се извършва с одобряването на проекта.

(4) Другите защитни горски територии се категоризират с областните планове за развитие на горските територии.

(5) Категоризирането и прекатегоризирането на горските територии по чл. 5, ал. 3, т. 1 от Закона за горите се извършва съгласно Закона за защитените територии, с актовете за тяхното обявяване по реда на Закона за биологичното разнообразие и други специални закони, по реда на които върху тези територии са определени и въведени особени статuti и режими.

(6) Горските територии по чл. 5, ал. 3, т. 2 от Закона за горите се определят със заповеди, протоколи и/или на основание действаща категоризация.

(7) Горските територии по чл. 5, ал. 3, т. 3 от Закона за горите се определят с общите устройствени планове, други актове за тяхното обявяване или с утвърждаването на областните планове за развитие на горските територии. Горите с висока консервационна стойност се определят при извършване на горска сертификация от сертифициращия орган.

(8) Прекатегоризирането на горските територии се извършва чрез промяна на приетите областни планове за развитие на горските територии.

**Чл. 45.** (1) При извършване на инвентаризацията функционалната принадлежност на горските територии се описва в пълния им обхват в обяснителната записка.

(2) Отделните категории се разпределят и по видове собственост.

(3) Функционалната значимост на защитните и специалните горски територии се определя от мерките и режимите за тяхното управление съгласно актовете им за обявяване. В обяснителната записка, както и при обобщаване на показателите от характеристиката на насажденията се прилага следният ред:

1. специални горски територии, обявени по реда и при условията на Закона за защитените територии;
2. специални горски територии, обявени по реда и при условията на Закона за биологичното разнообразие;
3. специални горски територии с висока консервационна стойност;
4. специални горски територии, обявени по реда и при условията на други специални закони, по които са въведени особени статuti и режими;
5. защитни горски територии за защита на водите;
6. защитни горски територии за защита на горната граница на гората;
7. защитни горски територии за защита на сградите и обектите на техническата инфраструктура;
8. защитни пояси;
9. горски територии, обект на технически проекти за борба с ерозията;
10. защитни горски територии за защита на почвите;
11. защитни горски територии за защита на урбанизираните територии и рекреационните гори;
12. специални горски територии за поддържане на ландшафта;
13. семепроизводствени насаждения и градини;
14. горски разсадници;
15. токовища;
16. бази за интензивно стопанисване на дивеча;
17. опитни и географски култури от горски дървесни и храстови видове;
18. дендрариуми;
19. научноизследователски и учебно-опитни гори;
20. до 200 м около туристическите хижи и обекти с религиозно значение.

## **Глава четвърта**

# **УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИЯ СЕКТОР**

**Чл. 46.** (1) Общественото обсъждане на Националната стратегия за развитие на горския сектор се организира от министъра на земеделието и храните или от оправомощено от него лице.

- (2) Проектът на Националната стратегия за развитие на горския сектор и обявата за провеждане на обществено обсъждане се публикуват на Портала за обществени консултации към Министерския съвет и на интернет страницата на Министерството на земеделието и храните.
- (3) В обявата се посочват мястото, датата и часът за провеждане на общественото обсъждане, мястото, където проектът е предоставен на разположение на заинтересованите лица, както и мястото и срокът за подаване на писмени становища и предложения по проекта.
- (4) Общественото обсъждане се провежда не по-рано от 30 дни след публикуването на обявата.
- (5) Органът по ал. 1 уведомява заинтересованите централни ведомства, научни и академични институции, неправителствени и браншови организации, участвали в разработването на стратегията, за обстоятелствата по ал. 3 и 4.

**Чл. 47.** (1) Общественото обсъждане се ръководи от министъра на земеделието и храните или от оправомощено от него лице.

- (2) При общественото обсъждане се изготвя протокол, към който се прилагат представените писмени становища и предложения.
- (3) Приетите бележки и предложения се отразяват в проекта на Националната стратегия за развитие на горския сектор, изготвя се мотивирана справка за отразяване на постъпилите становища и предложения, които заедно с протокола се публикуват на интернет страницата на Министерството на земеделието и храните в едномесечен срок от провеждане на общественото обсъждане.
- (4) Министърът на земеделието и храните или оправомощено от него лице в едномесечен срок от общественото обсъждане уведомява писмено лицата по чл. 46, ал. 5 за неприетите бележки и предложения.
- (5) Лицата, чиито бележки и предложения не са приети при общественото обсъждане, могат да подадат възражения до министъра на земеделието и храните.

**Чл. 48.** Министърът на земеделието и храните представя проекта на Националната стратегия за развитие на горския сектор за приемане от Министерския съвет заедно с протокола от общественото обсъждане, справката за отразяване на постъпилите становища и предложения и направените възражения по чл. 47, ал. 5.

## **Глава пета**

# **УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИЯ СЕКТОР**

**Чл. 49.** (1) Общественото обсъждане на Стратегическия план за развитие на горския сектор се организира от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или от оправомощено от него лице.

- (2) Проектът на Стратегическия план за развитие на горския сектор и обявата за провеждане на обществено обсъждане се публикуват на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите и на интернет страницата на Министерството на земеделието и храните.
- (3) В обявата се посочват мястото, датата и часът за провеждане на общественото обсъждане, мястото, където проектът е предоставен на разположение на заинтересованите лица, както и мястото и срокът за подаване на писмени становища и предложения по проекта.
- (4) Общественото обсъждане се провежда не по-рано от 30 дни след публикуването на обявата.

(5) Органът по ал. 1 уведомява писмено заинтересованите централни ведомства, научни и академични институции, неправителствени и браншови организации, участвали в процеса на разработването на стратегическия план, за обстоятелствата по ал. 3 и 4.

**Чл. 50.** (1) Общественото обсъждане се ръководи от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или от оправомощено от него лице.

(2) При общественото обсъждане се изготвя протокол, към който се прилагат представените писмени становища и предложения.

(3) Приетите бележки и предложения се отразяват в проекта на Стратегическия план за развитие на горския сектор, изготвя се мотивирана справка за отразяване на постъпилите становища и предложения, които заедно с протокола се публикуват на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите в едномесечен срок от провеждането на общественото обсъждане.

(4) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите или оправомощено от него лице в едномесечен срок от провеждането на общественото обсъждане уведомява писмено лицата по чл. 49, ал. 5 за неприетите бележки и предложения.

(5) Лицата, чиито бележки и предложения не са приети при общественото обсъждане, могат да подадат възражения до изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(6) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите представя проекта на Стратегическия план за развитие на горския сектор за одобряване на министъра на земеделието и храните заедно с протокола от общественото обсъждане, справката за отразяване на постъпилите становища и предложения и направените възражения по ал. 5.

## **Глава шеста**

# **ОБЛАСТНИ ПЛАНОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ**

## **Раздел I**

### **Цел, задачи, обект и съдържание на областните планове за развитие на горските територии**

**Чл. 51.** (1) С областните планове за развитие на горските територии се цели:

1. изработването на единна горскостопанска карта за горските територии за областта;
  2. функционалното зонироване на горските територии;
  3. възмездното ползване на обществените екосистемни ползи;
  4. целите на управление на горските територии и на ловното стопанство;
  5. екологичната и социално-икономическата оценка.
- (2) Основни задачи на областните планове за развитие на горските територии са:
1. идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересованите лица;
  2. определяне на зоните за защита от урбанизация;
  3. определяне на основните дървесни и храстови видове за залесяване;
  4. определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно;
  5. определяне на видовете стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи;
  6. категоризация на горските територии.



**Чл. 52.** (1) Обект на областните планове за развитие са всички горски територии в съответната област независимо от тяхната собственост.

(2) В областния план се прави описание на природните условия и горските територии, посочват се характеристика на собствеността, съществуващата структура на управление на горите, историята на горското стопанство в района, лесистостта на областта и общините, анализ и оценка на потенциала на горските ресурси, ролята и значението на горското стопанство за икономиката на административната област.

(3) С областния план се създава единната горскостопанска картна основа, като се използват съществуващите кадастрални карти, картата на възстановената собственост, съществуващите горскостопански карти, ортофотоснимки на територията и други източници.

(4) В областния план се определят и отразяват в пълния им обхват всички категории горски територии, териториите, предоставящи обществените екосистемни ползи, и зоните за защита от урбанизация.

(5) Териториите, предоставящи обществените екосистемни ползи, се определят на основата на категоризирането на горите съгласно таблица за обвързаност в приложение № 13, както и по реда на глава трета, раздел I от наредбата.

(6) В плана се определят целите на управление на горското стопанство по категории гори, на общинско и областно ниво, както и целите на управление на ловното стопанство.

(7) За всяка категория горска територия се посочват и/или определят насоки за управление, забрани и ограничения.

(8) Съдържанието на областния план за развитие на горските територии е съгласно приложение № 14.

## **Раздел II**

### **Изработване на областните планове за развитие на горските територии**

**Чл. 53.** Изработването на областните планове за развитие на горските територии се възлага от регионалните дирекции по горите.

**Чл. 54.** (1) Областните планове за развитие на горските територии се изработват въз основа на задание съгласно приложение № 15.

(2) Регионалната дирекция по горите, в чийто район на дейност попада областта, възлага изработването на заданието по ал. 1.

**Чл. 55.** (1) Заданието се разглежда от експертен съвет, назначен със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, в състава на който участват представители на заинтересовани лица и ведомства.

(2) За работата на експертния съвет се съставя протокол, който заедно със заданието се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(3) Заповедта по ал. 1 и протоколът по ал. 2 се публикуват на интернет страниците на Изпълнителната агенция по горите и съответната регионална дирекция по горите и се поставят на видно място в съответната регионална дирекция по горите, областната администрация и съответните общини.

(4) Възложителят представя утвърденото задание на компетентните органи по Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие за произнасяне относно необходимостта от провеждане на процедура по екологична оценка и оценка за съвместимост с целите на Натура 2000.

(5) В случай на необходимост от провеждане на процедура по екологична оценка и/или оценка за съвместимост възложителят възлага изработването на екологична оценка и/или на оценка за съвместимост заедно с процедурата за избор на изпълнител за изработване на областния план за развитие на горските територии.

## **Раздел III**

### **Взаимоотношения и контрол при изработване на областните планове за развитие на горските територии**

**Чл. 56.** Изпълнителната агенция по горите и нейните структури, държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите и техните териториални поделения, собствениците на горски територии, общините, ловните сдружения и други заинтересовани лица и ведомства предоставят на лицата, изработващи областните планове за развитие на горските територии, информация, която по закон те поддържат и съхраняват и която е необходима за целите на изработването на областните планове за развитие на горските територии, както следва:

1. действащия областен план за развитие на горските територии;
2. документите за промяна на предназначението и учредяване на ограничени вещни права върху горски територии след изработването на последния областен план;
3. информация за собствеността на горските територии;
4. данните в цифров вид на актуалната инвентаризация на горските териториални единици, включени в границите на областта;
5. други изследвания, проучвания, проекти, планове и програми, изработени за територията на областта, свързани с горския сектор и ловното стопанство;
6. документи за категоризиране и прекатегоризиране на горските територии след влизане в сила на предходния областен план за развитие на горските територии;
7. горскостопанската карта за горските териториални единици в границите на областта;
8. цифрова ортофотокарта;
9. данни за определени гори с висока консервационна стойност, предоставени от възложителя;
10. методиката за определяне на ключови елементи на природозащитното състояние на горските местообитания.

**Чл. 57.** (1) Изработването на областния план за развитие на горските територии се осъществява съгласно изискванията на заданието.

(2) При изработване на проекта на плана лицето, изработващо плана, провежда обществени консултации при следните минимални изисквания:

1. провеждане на срещи за запознаване с процеса, целите и задачите на планиране и график за изработване на плана – минимум една среща на община;
2. предоставяне във всяко кметство на писмена информация за процеса, целите и задачите на планиране и график за изработване на плана;
3. провеждане на представително за областта социологическо проучване за нагласите на обществеността за целите, режимите и насоките на управление на горското и ловното стопанство;
4. провеждане на срещи с отделните заинтересовани групи за консултиране на целите, режимите и насоките на управление на горското и ловното стопанство;
5. поддържане от изпълнителя на специализирана интернет страница за предоставяне на актуална информация от изработването на плана;
6. провеждане във всяко кметство на работни срещи с цел определяне на горски територии, определени за възмездно ползване на обществени екосистемни ползи, и списък на видовете

стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи в горските територии.

(3) Лицето, изработващо плана, своевременно уведомява съответната регионална дирекция по горите за възникнали проблеми в процеса на работата, разрешаването на които не е в неговите компетенции и правомощия.

## **Раздел IV**

### **Ред за разглеждане, приемане и утвърждаване на областен план за развитие на горските територии**

**Чл. 58.** (1) Лицето, на което е възложено изработването на плана, представя на съответната регионална дирекция по горите проект на областния план, комплектуван с всички приложения и карти, на електронен носител.

(2) Проектът на областния план за развитие на горските територии се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите, съответната регионална дирекция по горите, областната администрация и съответните общини.

(3) Преди приемането на областния план за развитие на горските територии се провеждат обществени обсъждания във всяка от общините, попадащи в обхвата на плана, не по-рано от един месец след публикуването на проекта на областния план на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите.

(4) Обществените обсъждания на областния план за развитие на горските територии се организират от възложителя.

(5) Изпълнителят уведомява Изпълнителната агенция по горите, съответната регионална дирекция по горите, областната администрация и съответните общини за обществените обсъждания писмено, с обратна разписка.

(6) Обявата за провеждане на обществено обсъждане се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите, съответната регионална дирекция по горите, областната администрация и съответните общини, като в нея се посочват мястото, датата и часът за провеждане на общественото обсъждане, както и мястото и срокът за подаване на писмени становища и предложения по плана.

(7) Обществено обсъждане се провежда не по-рано от един месец след публикуването на обявата и проекта на областния план.

(8) Обществените обсъждания се ръководят от директора на съответната регионална дирекция по горите или от оправомощено от него лице.

(9) За всяко проведено обществено обсъждане се съставя протокол, към който се прилагат и представените писмени становища и предложения.

(10) Изпълнителят разглежда в едномесечен срок от провеждането на общественото обсъждане представените предложения и изготвя мотивирана справка за приетите и неприетите бележки и препоръки. Справката заедно с протокола се предава на възложителя, който я публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите, съответната регионална дирекция по горите, областната администрация и съответните общини.

**Чл. 59.** (1) След получаването на материалите по чл. 58, ал. 10 директорът на регионалната дирекция по горите представя на съответните областни съвети за развитие проекта на областния план за развитие на горските територии заедно с мотивирана справка за приетите и неприетите бележки и препоръки за съгласуване с областните стратегии за развитие, разработени по реда на Закона за регионалното развитие.

- (2) Директорът на регионалната дирекция по горите след провеждане на съгласуването по ал. 1 в 14-дневен срок разглежда представените предложения и изготвя мотивирана справка за приетите и неприетите бележки и препоръки, които заедно с областния план представя на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.
- (3) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите в 14-дневен срок представя мотивирано становище на министъра на земеделието и храните.
- (4) Министърът на земеделието и храните издава заповед за утвърждаване на областния план за развитие на горските територии след проведена процедура по реда на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

**Чл. 60.** (1) Заповедта за утвърждаване на областния план за развитие на горските територии се публикува на интернет страниците на Министерството на земеделието и храните, Изпълнителната агенция по горите, съответната регионална дирекция по горите и съответната областна администрация.

(2) Утвърденият областен план за развитие на горските територии заедно с всички приложения и карти се представя на хартиен носител на съответната регионална дирекция по горите и областната администрация и в електронен вид на Изпълнителната агенция по горите и на всички общински администрации на територията на областта.

(3) Планът по ал. 2 се публикува на интернет страниците на Изпълнителната агенция по горите и Министерството на земеделието и храните.

## **Глава седма**

# **ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАНОВЕ**

### **Раздел I**

#### **Цел, задачи и съдържание на горскостопанските планове**

**Чл. 61.** (1) Основна цел на горскостопанските планове е да определят лесовъдските методи за управление на горите съобразно принципите за природосъобразно стопанисване за осигуряване на оптимално и устойчиво ползване на горските ресурси в района на дейност на съответната горскостопанска единица.

(2) Основни задачи на горскостопанските планове са въз основа на характеристиката на горските територии и тяхното състояние, функционалната им принадлежност, както и въз основа на икономическите условия в района на обекта, на направения анализ от досегашното им стопанисване, да се определят лесовъдските насоки на стопанисване и възможното оптимално ползване на комплекса от горски ресурси.

(3) Към горскостопанския план могат да се разработват раздели или отделни разработки за горски територии по чл. 5, ал. 2 и 3 от Закона за горите, когато това се изисква със заданието.

(4) Като отделен раздел към плана се прилага извадка от плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари, изработен с инвентаризацията на горските територии.

(5) Към плана се разработва самостоятелен раздел за предвидените горскостопански дейности в защитените зони от Натура 2000 съгласно приложение № 16.

(6) По решение на възложителя планът може да съдържа стойностна оценка на горските територии, както и икономическа оценка на планираните дейности.

**Чл. 62.** (1) Към плана се прилагат работен проект за сечите и залесяванията и горскостопански карти на планираните дейности.

(2) Работният проект за сечите и залесяванията се отпечатва на хартиен носител с подробни таксационни описания в един екземпляр за възложителя.

(3) Изпълнителят представя в Изпълнителната агенция по горите и съответната регионална дирекция по горите по един екземпляр на работния проект за сечите и залесяванията, който се отпечатва в съкратен (табличен) вид, съдържащ информация за площта, типа месторастене, дървесните видове, средната възраст, височина и диаметър на всеки дървесен вид, бонитета, класа на сортиментност, запаса и разпределението му по основни сортименти по дървесни видове, планираните сечи и възможния добив от насаждението съгласно приложение № 4.

(4) Проектът по ал. 1 се предоставя на електронен носител на възложителя, на Изпълнителната агенция по горите и на съответната регионална дирекция по горите.

## **Раздел II**

### **Задание за изработване на горскостопански план**

**Чл. 63.** (1) Горскостопанският план за горските територии, независимо от тяхната собственост, се изработва въз основа на задание съгласно приложение № 17. Заданието се изработва от физически лица, които са вписани в публичния регистър по чл. 235 от Закона за горите и притежават удостоверение за регистрация за дейностите по чл. 233, ал. 1, т. 3 от същия закон.

(2) Видовете дейности за изработване на горскостопанския план и разпределението на площта на горските територии по категории на сложност са посочени в приложение № 2.

(3) Максимално допустимите цени за дейностите по ал. 2 за държавните горски територии се определят със заповед на министъра на земеделието и храните по предложение на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите след съгласуване с лицата, на които горските територии са предоставени за управление.

(4) Изработването на заданието по ал. 1 се възлага от собственика на горските територии или от лицата, които управляват горските територии.

(5) Заданието се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите – за горските територии – държавна собственост, и от директора на регионална дирекция по горите – в останалите случаи.

(6) Със заданието за изработване на горскостопанския план се определят насажденията, в които ще се извършват допълнителни теренни проучвания.

(7) Преди утвърждаването им заданията се приемат от експертния съвет по чл. 157, ал. 1 от Закона за горите – за горските територии – държавна собственост, и от технически съвет на съответната регионална дирекция по горите – за останалите случаи.

(8) В случаите по чл. 13, ал. 10 от Закона за горите заданието се изработва като част от заданието за инвентаризация по глава втора, раздел II на наредбата и се възлага от съответното държавно предприятие по чл. 163 от Закона за горите, в която се намира горската териториална единица. Максимално допустимите цени на предвидените дейности се определят със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

## **Раздел III**

### **Организация и стопанисване на горскостопанската единица**

**Чл. 64.** (1) Основните насоки и целите, свързани с организацията на стопанството в горските територии, се определят в зависимост от състоянието на горите, определени при

инвентаризацията на горските територии и изискванията в областния план за развитие на горските територии.

(2) Елементи на организация и стопанисване на горските територии са целите на стопанството по категории гори, видът на горите, стопанските класове, турнусите на сеч, видовият състав, системите за сеч и методите за възобновяване на горите.

**Чл. 65.** (1) Организацията и стопанисването на горските територии се извършват въз основа на определената форма на стопанството, групата и вида на горите, функционалната принадлежност и състоянието на насажденията.

(2) Групите и видовете гори, наименованието на основните стопански класове и производствените групи се определят със заданието.

(3) За изпълнение на защитни и специални функции на горските територии, както и за производство на технически суровини и семепроизводство могат да се формират стопански класове и производствени групи извън тези по приложение № 5.

(4) Изискванията при организацията на стопанисване на горските територии се посочват в заданието в зависимост от групата и вида на горите и техните функции.

**Чл. 66.** (1) Основният метод за планиране на горскостопанските дейности при сечищната форма на стопанството е комбинираният, който представлява комбинация между метода по класове на възраст и метода на стопанисване по насаждения (участъков метод), като се спазват следните принципи:

1. размерът на ползването от възобновителни сечи се определя въз основа на разпределението на залесената площ, дървесния запас и обемния прираст по класове на възраст в рамките на стопанския клас (производствената група) и видове гори;

2. размерът на ползването от възобновителни сечи по групи гори е сума от определените ползвания по стопански класове в рамките на конкретния вид гора;

3. насоките на стопанисване, залесяванията и другите горскостопански дейности се планират на ниво подотдел.

(2) За горите със защитни и специални функции определените стопански класове (производствени групи) са условни и за тях се прилага методът на стопанисване по насаждения, като горскостопанските дейности, свързани с ползването и стопанисването на горите, се определят според лесовъдско-таксационното и здравословното състояние на насажденията, както и въз основа на оценката за степента на изпълнение на техните функции.

(3) При изборна форма на стопанство се прилагат контролният, контролно-прирастният и други методи, предвидени със заданието.

(4) Въз основа на данните от инвентаризацията се формират условни стопански класове с площ не по-малка от 200 ха за високостъблените и 50 ха за тополовите гори, издънковите гори за превръщане във високостъблени и нискостъблените гори. Насажденията с по-малка площ се причисляват към стопански класове с подобни потенциал и цели.

(5) Когато площта на недържавните гори е по-малка от посочената в ал. 4, горите се стопанисват съобразно условните стопански класове, определени при инвентаризацията на горските територии.

(6) Определените с областния план за развитие гори във фаза на старост в идентифицираните типове горски местообитания се отразяват в горскостопанския план.

**Чл. 67.** (1) Турнусът на сеч на насажденията от всеки стопански клас (производствена група) се определя въз основа на функционалното предназначение, възрастовата структура, здравословното състояние и прилагания до момента турнус съгласно приложение № 5.

(2) Турнусът на сеч е основа за разделяне на насажденията по възрастови групи – млади, средновъзрастни, дозряващи, зрели и престарели дървостои.

- (3) При постепенно-сечищните форми на стопанство за зрели дървостои се определят онези, чиято възраст попада в рамките на един клас на възраст преди установения турнус, а за презрели – над този турнус.
- (4) При голосечищната форма на стопанство зрели са насажденията с възраст, равна на възприетия турнус на сеч, а презрели – с възраст, по-голяма от този турнус.
- (5) Експлоатационният запас на стопанския клас, на вида гори или на горскостопанската единица се формира от запасите на зрелите и презрелите дървостои.
- (6) В случаите, когато в един стопански клас са включени насаждения с различни характеристики, се определят диференцирани турнуси на сеч.
- (7) При изборната форма на стопанството се определя турнус на стопанството, който е 10 години и съвпада със срока на действие на горскостопанския план.
- (8) За защитните и специалните гори турнусът на сеч се съобразява с конкретните функции, които изпълнява всяко насаждение.
- (9) Прилаганите до момента на изготвянето на стопанския план турнуси на сеч могат да бъдат променени само при наличие на убедителни аргументи и доказателства в подкрепа на промяната.
- (10) Турнусът на сеч се съобразява с изискванията на чл. 102 от Закона за горите.
- (11) При планиране в горски територии, собственост на физически и юридически лица, без общините, турнусите на сеч се съгласуват със собствениците и са в съответствие с чл. 102 от Закона за горите.

- Чл. 68.** (1) Формите на организация и стопанисване на горите са основа за провеждане на диференцирани лесовъдски режими в горското стопанство.
- (2) Формите на горското стопанство се установяват в зависимост от естествено-историческите условия, състоянието на горите, икономическите и екологичните условия и от съществуващите до момента на изготвянето на стопанския план форми на стопанството.
  - (3) В границите на горските територии със защитни и специални функции се предпочитат високостъблени форми на стопанството.
  - (4) Когато са налице необходимите условия, се предпочита изборната форма на стопанството.
  - (5) В издънковите гори за превръщане в семенни формата на стопанството има преходен характер.
  - (6) Изборът на дървесни видове за възобновяване в рамките на стопанските класове се определя от типа месторастене, типа гора, биологията и екологията на видовете, както и от икономическите, средозащитните и рекреационните потребности.

**Чл. 69.** Въз основа на таблиците за таксационната характеристика и/или допълнителните теренни проучвания се установяват основните показатели на съответните стопански класове, видове гори и общо за горскостопанската единица съгласно приложение № 10.

**Чл. 70.** В зависимост от дървесния вид, условията на месторастене и целта на производството може да се използва методът на стопанисване по насаждения, при който се обособяват производствени групи.

## **Раздел IV**

### **Теренни проучвания и измервания**

**Чл. 71.** При изработване на горскостопанския план при необходимост се извършват теренни проучвания за установяване на състоянието на възобновяването в зрели и дозряващи

насаждения и измервания за наличния дървесен запас. Оценява се състоянието на горски пътища, сгради и други съоръжения.

**Чл. 72.** (1) В зрелите и презрелите високостъблени насаждения в горските територии – държавна и общинска собственост, дървесният запас се определя по метода на пълното клупиране или по математико-статистически методи (метод на пробните ленти, на пробните площи, на Битерлих, на разстоянията и комбиниран метод), или други методи, базирани на математически модели.

(2) Технологиата на работа при прилагане на методите по ал. 1 е съгласно приложение № 8.

(3) При таксиране на дървостойките в зависимост от конкретните условия могат да се прилагат и други методи, ако отговарят на изискванията за точност.

**Чл. 73.** (1) За решаване на специфични задачи, свързани с изследване на сортиментната структура, се ползват данни от временни пробни площи и се отсичат дървета за стъблен анализ.

(2) Дърветата за сеч се определят от лицата, изработващи горскостопанския план, а собственикът или ползвателят на горската територия организира маркирането и отсичането на отбелязаните дървета по реда на наредбата по чл. 101, ал. 3 от Закона за горите.

(3) Отсечената дървесина се измерва и сортиментира от лицата, изработващи горскостопанския план.

(4) Методиката за провеждането на теренните работи при залагането на пробни площи и извършването на стъблен анализ, както и камералната обработка на получените данни, е съгласно приложения № 18 и № 19.

**Чл. 74.** В случаите, когато горскостопанският план се изработва отделно от инвентаризацията на горските територии, при необходимост се извършват допълнителни теренни проучвания и измервания:

1. таксиране на насажденията по метода на пълното клупиране, математико-статистически методи и други методи на базата на математически модели с точност до  $\pm 10\%$  и за окомерно-таблични методи с точност до  $\pm 15\%$ ;

2. таксиране на насажденията, в които съгласно извършената инвентаризация е възможно провеждането на възобновителни и отгледни сечи;

3. залагане на временни пробни площи за определяне на сортиментната структура на насажденията, в които е възможно да се извършва добив на дървесина.

## Раздел V

### Планиране на горскостопанските дейности

**Чл. 75.** (1) Цел на планирането на основните горскостопански дейности е да се постигне устойчиво ползване и възпроизводство на комплекса горски ресурси и функции, опазване на биологичното разнообразие, постоянство и относителна равномерност на ползването.

(2) Планирането на горскостопанските дейности включва определянето на: насоките за стопанисване – възобновяване и/или отглеждане; залесяването и естественото възобновяване на горите; дейностите за защита срещу ерозия и свлачища; дейности за защита на горските територии от болести, вредители и други повреди; определяне на обема на ползване на дървесина и недървесни горски продукти, както и изграждането и ремонта на пътища, сгради и други съоръжения, определяне на необходимостта от провеждане на мероприятия в граничната



зона на сервитутите на електропреносната мрежа и други дейности, когато това се изисква с нормативен акт или със заданието.

(3) Планирането на дейностите по ал. 2 се извършва въз основа на анализа на резултатите от проучването на природните условия, досегашното стопанисване и ползване на горските ресурси, областния план за развитие на горските територии, общинските планове за развитие, както и съществуващите други планове, програми, схеми и определени стандарти за устойчиво управление на горскостопанската единица съгласно приложение № 20.

(4) Планирането на горскостопанските дейности за идентифицираните типове горски местообитания се извършва съгласно системата от режими, мерки и стандарти за устойчиво управление на горскостопанската единица за стопанисване на горите в Натура 2000, разработени по чл. 4, ал. 1, т. 2 от наредбата по чл. 101, ал. 3 от Закона за горите и съобразно резултатите от оценката на благоприятното им природозащитно състояние.

(5) В насажденията, определени и отделени за осигуряване на гори във фаза на старост, не се планират и провеждат горскостопански дейности и добив на дървесина освен в случаите на големи природни нарушения на площ, по-голяма от 30 % от съответната площ на гората във фаза на старост.

(6) Планираният обем на ползване от възобновителни сечи е в рамките на утвърдените норми за съответните стопански класове, производствени групи и видове гори, а на отгледните и санитарните сечи – в зависимост от състоянието на насажденията.

(7) Планирането на горскостопанските дейности в защитените зони по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за биологичното разнообразие се извършва съгласно системата от режими и мерки за стопанисване на горите в тях.

(8) Планирането на горскостопанските дейности в горите, попадащи в защитените територии и защитените зони по чл. 3 от Закона за биологичното разнообразие, се съобразяват с режимите, определени със съответните специални закони, заповедите за тяхното обявяване и плановете им за управление.

(9) В горски местообитания, в които природозащитното състояние е оценено като неблагоприятно, планирането на дейности е насочено към постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние.

(10) Планираните дейности се отразяват в таксационните описания.

**Чл. 76.** (1) Насоките на стопанисване се планират като отгледни, възобновителни, селекционни, технически и сечи за трансформация в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 101, ал. 3 от Закона за горите.

(2) Конкретният вид сеч се определя в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 101, ал. 3 от Закона за горите от лицата, регистрирани по чл. 235 от Закона за горите, които са ангажирани с изпълнението на съответните горскостопански план или програма.

(3) Сечите по ал. 2 се съобразяват с насоките на стопанисване съгласно приложение № 5.

(4) За всяко насаждение с планираната насока на стопанисване се определя и допустимият размер на ползване.

(5) При определяне интензивността на отгледните сечи може да се използва оптималната кръгова площ по указанията, дадени в приложение № 5.

**Чл. 77.** (1) Общият размер на ползването на дървесина за горскостопанската единица се посочва по стопански класове и по видове гори.

(2) Нормата на ползване на дървесина от горите в рамките на всеки стопански клас, включително за условните стопански класове, установени в горите със защитни и специални функции, се представя по насоки на стопанисване, по видове гори, група гори и по категории гори съгласно приложение № 21.

- (3) Нормата на ползване от възобновителни сечи в горите със стопански функции се определя по формулни методи за всеки високостъблен стопански клас и като сечище по състояние – в останалите случаи.
- (4) Въз основа на изчислените норми на ползване от възобновителни сечи по формулните методи, предвидени в приложение № 21, и на съответни разчети, свързани с подобряване на възрастовата структура на горите, се определя оптимална норма на ползване при сечищната форма на стопанството.
- (5) При определяне на нормата на ползване по формулните методи за всеки горскостопански план се прави обосновка за приетата норма на ползване на база на изчислените норми на ползване общо за всички гори, предмет на горскостопанския план, и отделно само за горите със стопански функции.
- (6) Възобновителни сечи се планират във всички зрели и презрели високостъблени гори по състояние. Ползването е в границите на възприетото площно сечище за периода на действие на плана.
- (7) Размерът на годишното ползване от възобновителни сечи в горите, собственост на физически и юридически лица, се определя като сечище по състояние.
- (8) Размерът на ползването на дървесина при изборната форма на стопанството се определя за всеки отдел/насаждение по формули, отчитащи действителния запас, текущия обемен прираст и оптималния запас на разновъзрастните насаждения.
- (9) Размерът на ползване от възобновителни сечи при издънковите гори за превръщане се определя като сечище по състояние.
- (10) Размерът на ползването на дървесина от отгледни сечи за стопанския клас се определя като сума от ползването за всички насаждения, в които са проектирани отгледни сечи.
- (11) Всички норми на ползване на дървесина от възобновителни сечи на ниво насаждение съгласно изискванията на комбинирания метод се определят на терена и се доуточняват в камерална обстановка съобразно утвърдената оптимална норма на ползване по стопански класове.
- (12) Определената норма на ползване от всички планирани сечи в горскостопанската единица не може да надвишава средния общ прираст на гората за периода на действие на горскостопанския план.
- (13) Изключение от ал. 12 се допуска при обоснована необходимост при природни нарушения, както и когато площта на зрелите и презрели насаждения е над 50 % от общата площ на горскостопанската единица.

**Чл. 78.** Нормите на ползване на недървесните горски продукти са в размер, гарантиращ тяхното възпроизводство и устойчиво развитие.

## **Раздел VI**

### **Анализ за изпълнение на горскостопанския план**

- Чл. 79.** (1) При изработването на горскостопанския план се събират данни от проведените горскостопански и други дейности, планирани в предходния горскостопански план, и се анализират резултатите от тях съгласно приложение № 22.
- (2) В заключение на анализа се правят изводи и се дава оценка на резултатите от изпълнението и постигането на поставените цели с предходния горскостопански план.

## **Раздел VII**

### **Стойностна и икономическа оценка на горските територии**

## **и оценка на ефекта от планираните горскостопански дейности**

**Чл. 80.** (1) Стойностна оценка на горските територии се извършва съгласно приложение № 22 при условията на наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите.

(2) При изготвяне на оценката по ал. 1 се оценява всеки подотдел в обхвата на отделната собственост, без да се прилагат добавките и коефициентите по приложения № 3, 22 и 23 от наредбата по чл. 86, ал. 2 от Закона за горите.

(3) Оценката по ал. 1 се извършва по допълнително възлагане или по възлагане със заданието за изработване на горскостопанския план.

**Чл. 81.** Икономическата оценка на ефекта от планираните горскостопански дейности в рамките на горскостопанската единица се извършва по допълнително възлагане съгласно задание, представено от собственика на горската територия или лицата, на които горските територии са предоставени за управление.

**Чл. 82.** Оценката по чл. 81 за държавните и общинските горски територии се извършва съгласно приложения № 23 и 24, а за останалите горски територии – в съответствие със заданието по чл. 81.

### **Раздел VIII**

## **Взаимоотношения и контрол при изработване на горскостопанския план**

**Чл. 83.** (1) Собствениците или лицата, на които е предоставено управлението на съответните горски територии, предоставят на лицата, изработващи горскостопанския план, информация, която по закон поддържат и съхраняват и е необходима за целите на планирането, както следва:

1. документите за промените в горските територии (включване на земеделски земи, промяна на предназначението и учредяване на ограничени вещни права върху горски територии) след последната инвентаризация;
2. документите за собствеността на недържавните горски територии;
3. отчетните форми за горските територии;
4. отчетната документация за проведените горскостопански дейности;
5. действащия горскостопански план с отразени в него проведени горскостопански дейности;
6. всички документи, свързани с изпълнени горскостопански дейности по време на изработването на горскостопанския план.

(2) По време на изработването на горскостопанския план възложителят предоставя документите за предвидените за изпълнение дейности за съгласуване с лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план.

(3) Обяснителната записка, пълните таксационни описания от инвентаризацията на хартиен и в цифров вид, цифровият модел на горските територии в ГИС формат, горските карти в цифров вид, областният план за развитие на горските територии и други проекти, планове и програми, изработени за територията на горската териториална единица, се предоставят от регионалната дирекция по горите, областната или общинската администрация по местонахождение на горскостопанската единица.

(4) За изработване на горскостопанския план за горските територии собственикът или лицата, на които е предоставено управлението им, представя задание за изработване на горскостопански план.

(5) В случаите, когато инвентаризацията на горските територии и изработването на горскостопанските планове се извършва от различни лица, данните от инвентаризацията се предоставят от възложителя на лицата, изработващи горскостопанските планове, до един месец след приемането ѝ от експертния съвет по чл. 157 от Закона за горите.

**Чл. 84.** При необходимост от залагане на пробни площи представители на възложителя участват при залагането им и организират отсичането на маркираните дървета.

**Чл. 85.** (1) До един месец след започване на теренните работи се провежда съвещание за:

1. уточняване на предстоящите работи, предвидени в заданието за изработване на горскостопанския план;
2. разглеждане на обстоятелства и проблеми, свързани с горскостопанската единица, възникнали след изработването на заданието;
3. уточняване на задълженията на трети страни, от чиято компетентност е решаването на проблеми, свързани с планирането;
4. уточняване сроковете и начина за предоставяне на необходимите справки и информация на лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план;
5. разглеждане на други въпроси във връзка с изработването на горскостопанския план.

(2) За решаване на задачите по ал. 1 се назначава комисия със заповед на:

1. изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или оправомощено от него лице – за горски територии – държавна собственост;
2. директора на съответната регионална дирекция по горите – извън тези по т. 1.

(3) Комисията по ал. 2, т. 2 провежда съвещание при необходимост по инициатива на възложителя.

(4) Със заповедта за назначаване на комисията по ал. 2 се определя датата за провеждане на съвещанието.

(5) В случаите по чл. 13, ал. 10 от Закона за горите съвещанието за държавните горски територии се провежда от комисията по чл. 34, ал. 1.

(6) За работата на комисията се съставя протокол, който се утвърждава от лицето, издало заповедта за провеждането на съвещанието по ал. 1. Копие от протокола се изпраща на всички заинтересовани страни.

**Чл. 86.** (1) Горскостопанският план се изработва съгласно изискванията на заданието и решенията на комисията по чл. 85, ал. 2.

(2) Лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план по ал. 1, своевременно уведомява възложителя за възникнали проблеми в процеса на планирането, разрешаването на които не е в неговите компетенции и правомощия.

**Чл. 87.** (1) След приключване на допълнителните теренни проучвания и обработката на информацията лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план, представя на възложителя предложение за размера на годишното ползване, съдържащо информация за обособените стопански класове в горските територии – държавна и общинска собственост, и за начина на определяне и за размера на предвиденото годишно ползване на дървесина съгласно приложение № 25.

(2) Предложението за размера на годишното ползване се приема от експертния съвет по чл. 157, ал. 1 от Закона за горите – за горските територии – държавна собственост, и от технически съвет на регионалната дирекция по горите – за останалите случаи.

(3) За работата на експертния и техническия съвет по предходната алинея се съставя протокол, който се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите – за горските територии – държавна собственост, и от директора на съответната регионална дирекция по горите – в останалите случаи.

(4) Решенията от протокола са задължителни за изпълнение от лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план.

**Чл. 88.** (1) Контролът по изработване на плана се осъществява от Изпълнителната агенция по горите, нейните структури и специализирани териториални звена и възложителя.

(2) Контрол се осъществява през всички етапи на изработване на плана, като за резултатите от всяка проверка се съставя протокол, копие от който се предава на лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план.

(3) Констатираните пропуски и грешки, отразени в протокола по ал. 2, се отстраняват от лицето, което изработва плана, за негова сметка в срока, определен в протокола.

(4) Лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план, е длъжно да съдейства и да не възпрепятства извършването на контрола.

## **Раздел IX**

### **Ред за разглеждане, приемане, утвърждаване и изменение на горскостопанския план**

**Чл. 89.** (1) Лицето, изработило горскостопанския план, представя на възложителя проект на горскостопанския план с всички приложения и карти съгласно приложение № 26.

(2) Лицето по ал. 1 представя на Изпълнителната агенция по горите – за горските територии – държавна собственост, и на съответната регионална дирекция по горите – за останалите горски територии, обяснителна записка съгласно приложение № 26 на електронен носител и на хартиен носител в три екземпляра.

(3) В 14-дневен срок от получаване на проекта на горскостопански план възложителят публикува на интернет страницата си обяснителната записка, уведомява заинтересованите страни за изработения горскостопански план и им дава възможност за запознаване на място с документите по ал. 1.

(4) Възложителят на изработването на горскостопанския план внася необходимата документация в Министерството на околната среда и водите за издаване на решение по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

**Чл. 90.** (1) За приемане на материалите по чл. 89, ал. 1 и представяне на становище се назначава комисия със заповед на:

1. изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или оправомощено от него лице – за горските територии – държавна собственост;

2. директора на съответната регионална дирекция по горите – за останалите видове собственост.

(2) Заповедта по ал. 1 и поканата за обществено обсъждане на изработения горскостопански план се публикуват на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите и на съответната регионална дирекция по горите и се поставят на видно място в сградата на общинската администрация не по-късно от 10 дни преди датата на провеждането им. Посочват

се мястото за провеждане на заседанието на комисията по ал. 1 и на общественото обсъждане, както и срокът за подаване на писмени становища и предложения.

(3) Комисията задължително извършва проверки на терена, като изразява становище по отношение на извършените теренни работи и постъпилите становища и предложения.

(4) Когато в резултат на теренната проверка се установи, че са допуснати грешки и неточности при планирането, включително и неотстранени бележки от текущия контрол, се предписват конкретни мерки за корекция на плана или неговото цялостно преработване.

(5) За резултатите от проведеното заседание на комисията и общественото обсъждане се изготвят протоколи, към които се прилагат и представените писмени становища и предложения.

(6) В случаите по чл. 13, ал. 10 от Закона за горите съвещанието за държавните горски територии се провежда от комисията по чл. 37, ал. 3.

**Чл. 91.** (1) Приемането на горскостопанския план и протоколите по чл. 90, ал. 5 се извършва от:

1. експертния съвет по чл. 157 от Закона за горите – за горските територии – държавна собственост, при наличие на влязло в сила решение по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие;

2. комисия, назначена със заповед на директора на съответната регионална дирекция по горите – за горските територии извън т. 1.

(2) Лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план, представя на експертния съвет, съответно на комисията по ал. 1, обяснителната записка с приложенията към нея съгласно приложение № 26 на електронен носител и съкратен вариант (докладна записка) на същата на електронен носител и в три екземпляра на хартиен носител.

(3) Протоколите от експертния съвет/комисията се утвърждават от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, съответно от директора на регионалната дирекция по горите.

(4) Протоколите по чл. 90, ал. 5 и по ал. 3 се предоставят на лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план, за окончателното оформяне на плана и приложенията към него.

(5) Всички бележки и препоръки, отразени в протоколите по чл. 90, ал. 5, от експертния съвет по ал. 1, както и условията и мерките от решението по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие се отразяват от лицето, на което е възложено изработването на горскостопанския план, за негова сметка, ако не са изпълнени изискванията на заданието, протокола от съвещанието по чл. 37, или за сметка на инвеститора, ако са в резултат на нови или допълнителни изисквания извън договорените.

(6) Горскостопанският план се утвърждава със заповед от:

1. изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите – за горските територии – държавна собственост;

2. директора на съответната регионална дирекция по горите – за горските територии извън посочените в т. 1, които попадат в района им на дейност.

**Чл. 92.** (1) Изменение на утвърден горскостопански план се допуска по предложение на собствениците на гори или лицата, на които е предоставено управлението на съответната горска територия, когато:

1. е необходимо изменение на планираните дейности;

2. е възложена извънредна инвентаризация по чл. 3, ал. 3;

3. се формира нова горскостопанска единица;

4. има съществено изменение на действащото законодателство, свързано с планирането на дейности.

(2) Предложението за изменение се подава на хартиен носител и в електронен формат от лицето по ал. 1 до органа, утвърдил плана, който одобрява или мотивирано отказва промяната.

(3) Изменение по ал. 1 се извършва от лицето, изработило горскостопанския план, или от други лица, вписани в публичния регистър по чл. 235 от Закона за горите за дейността по чл. 233, ал. 1, т. 3, буква "б" от същия закон, или от лица, вписани в публичния регистър по чл. 241 от Закона за горите за изработване на горскостопански планове по чл. 241 от същия закон.

(4) Утвърждаването на изменението се извършва от органа, утвърдил плана по реда на чл. 91 в едномесечен срок.

(5) При промяна в насоките на стопанисване на горските територии, планираното залесяване и провеждане на санитарни и/или принудителни и/или технически сечи утвърденият горскостопански план не се изменя.

## **Глава осма**

# **ГОРСКОСТОПАНСКА ПРОГРАМА**

### **Раздел I**

## **Цел, задачи и съдържание на горскостопанската програма**

**Чл. 93.** (1) Основна цел на горскостопанската програма е въз основа на извършената инвентаризация на горските територии и при необходимост от допълнителни проучвания да даде насоки за стопанисването им.

(2) Основна задача на горскостопанската програма е въз основа на характеристиката на горската територия, състоянието на насажденията и наличното възобновяване да се планират горскостопански дейности.

**Чл. 94.** Основният метод за стопанисване на горскостопански единици е по насаждения, като се спазват следните принципи:

1. размерът на ползването от възобновителни сечи за високостъблените и издънковите гори за превръщане във високостъблени се определя въз основа на състоянието на насажденията и характера на възобновителния процес;
2. определянето на размера на ползването и обема на залесяванията и другите горскостопански мероприятия се разработва на ниво насаждение и съобразено с информация за съответната територия от Изпълнителната агенция по околната среда и Националната система за мониторинг на биоразнообразието.

**Чл. 95.** (1) Горскостопанската програма включва:

1. кратка обяснителна записка за целите и задачите на програмата;
2. режими и ограничения върху правото на ползване на горските територии;
3. извадка от плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари, изработен с инвентаризацията на горските територии;
4. таксационни описания и горскостопанска карта с отразени върху тях планирани горскостопански дейности;
5. протоколи, заповеди и документи, свързани с процеса на изработване на горскостопанската програма.

(2) Горскостопанската програма се представя на собственика и на съответната регионална дирекция по горите на хартиен и електронен носител.

## **Раздел II**

### **Планиране на горскостопанските дейности**

**Чл. 96.** (1) Планирането на необходимите горскостопански дейности се извършва въз основа на действаща инвентаризация и допълнителни теренни проучвания.

(2) Планирането на горскостопанските дейности включва определяне на: насоките за стопанисване, залесяването и подпомагане на естественото възобновяване на горите, защита срещу ерозия и свлачища, лесозащита, ползване на дървесина и недървесни горски продукти, изграждане и ремонт на горски пътища, сгради и други съоръжения.

(3) Дейностите по ал. 2 се съобразяват с насоките на стопанисване съгласно приложение № 5.

(4) Конкретният вид сеч се определя в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 101, ал. 3 от Закона за горите от лицата, регистрирани в регистъра по чл. 235 от Закона за горите, които са ангажирани с изпълнението на съответния горскостопански план или програма.

(5) За всяко насаждение с планирана насока на стопанисване се определя и допустимият размер на ползване.

(6) Сечите се планират при спазване на изискванията на наредбата по чл. 101, ал. 3 от Закона за горите и режимите за стопанисване, определени със заповедите за обявяване на защитените зони по чл. 12 от Закона за биологичното разнообразие.

(7) Планираните дейности се отразяват в таксационните описания.

**Чл. 97.** (1) Планираните дейности се представят в табличен вид с данни, необходими за съставяне на отчетните форми за горските територии.

(2) В случаите, при които програмата обхваща само едно насаждение, не се съставят таблици, а се прилага таксационното описание и кратко описание на имота.

**Чл. 98.** (1) Общият размер на ползването на дървесина и други горски ресурси за горскостопанската единица се определя като сбор от предвиденото ползване във всяко насаждение.

(2) Ползването на недървесни горски продукти е в размер, гарантиращ тяхното възпроизводство и съхраняване.

## **Раздел III**

### **Взаимоотношения по време на изработване на горскостопанската програма**

**Чл. 99.** При възлагане изработването на горскостопанска програма собственикът или ползвателят на горски територии предоставя на лицето, изработващо горскостопанската програма:

1. документи за собствеността на горските територии;

2. документи за промени в горските територии – промяна на предназначението, учредяване на ограничени вещни права и др.;

3. отчетна документация за проведените горскостопански дейности – ползването на дървесина, залесяване и др.;

4. действаща горскостопанска програма;

5. актуални скици на имотите от кадастрална карта и кадастрални регистри или карта на възстановената собственост и регистър на собствеността;



б. други проекти, планове и програми, изработени за територията на горскостопанската единица.

**Чл. 100.** Горскостопанската програма се изработва, след като собственикът или ползвателят е обозначил границите на имота на терена с трайни видими знаци съгласно приложение № 3.

## **Раздел IV**

### **Ред за разглеждане, приемане, утвърждаване и изменение на горскостопанските програми**

**Чл. 101.** (1) Изработената горскостопанска програма се представя на хартиен и електронен носител от собственика или упълномощено от него лице в съответната регионална дирекция по горите, в чийто район на дейност се намира горскостопанската единица, за разглеждане и утвърждаване.

(2) След представянето на горскостопанската програма се извършва проверка на терен, за което директорът на съответната регионална дирекция по горите уведомява лицето, изработило горскостопанската програма. Уведомлението може да се извърши и по електронна поща.

(3) Директорът на съответната регионална дирекция по горите издава заповед за утвърждаване или мотивиран отказ за утвърждаване на горскостопанската програма не по-късно от 30 дни след нейното представяне в регионалната дирекция по горите.

(4) Срокът по ал. 3 може да бъде удължен при наличие на обстоятелства, които не позволяват извършването на теренната проверка по ал. 2.

**Чл. 102.** Изменение на утвърдена горскостопанска програма се извършва по реда на чл. 101.

## **Глава девета**

### **ПЛАН ЗА ЛОВНОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ**

#### **Раздел I**

##### **Цел на плана за ловностопански дейности**

**Чл. 103.** (1) Основна цел на плана за ловностопански дейности е да даде основните принципи на стопанисване на дивеча за осигуряване на оптимално и устойчиво ползване на дивечовите запаси.

(2) Планът определя дейностите за опазване и ползване на ловните видове бозайници и птици, техните местообитания и организацията на ловностопанските райони за 10-годишен период.

(3) Планът се разработва като част от инвентаризацията на горските територии по общо задание и общ договор в границите на ловностопанските райони на горската териториална единица, определени със заповедите за обособяването им.

#### **Раздел II**

##### **Устройство на ловностопанските райони**

**Чл. 104.** (1) Устройството на ловностопанските райони се извършва съобразно теренните особености, лесистостта и основните видове дивеч чрез:

1. устройство на равнинни горски райони;
2. устройство на нископланински горски райони;
3. устройство на високопланински райони;
4. устройство на безлесни райони;
5. устройство на частично залесени райони;
6. комбинирано устройство.

(2) Районите, в които се прилагат отделните устройства и съдържанието им, са посочени в приложение № 27.

## **Раздел III**

### **Таксация на дивеча**

**Чл. 105.** (1) С таксацията на дивеча се установят количеството на дивеча, съотношението по пол при видовете с добре изразен полов диморфизъм, съотношението по възраст, здравословното и физическото състояние на дивеча.

(2) Таксацията се извършва чрез анализ на целогодишни наблюдения и резултати от ползването. Тя се провежда съгласно методите в приложение № 28 и е основа за планирането в ловното стопанство.

## **Раздел IV**

### **Бонитиране на дивечовите местообитания**

**Чл. 106.** (1) Бонитиране на дивечовите местообитания е оценка на тяхната ловностопанска производителност.

(2) Бонитирането на дивечовите местообитания се извършва с плана за ловностопански дейности.

(3) Чрез бонитиране на дивечовите местообитания се определят допустимите запаси на дивеча, които могат да се поддържат в ловностопанските райони, на базата на естествената производителност на местообитанията.

(4) Ловностопанският бонитет е показател, определящ ловностопанската производителност на дадено дивечово местообитание, изразен чрез величината на допустимия (нормалния) дивечов запас върху единица площ, коефициента на годишния прираст и естествените загуби.

**Чл. 107.** (1) На бонитиране подлежат всички ловностопански райони на страната за всички видове дивеч, който ги обитава или е планирано да ги обитава.

(2) Бонитирането на дивечовите местообитания се извършва въз основа на типовете местообитания за едрия дивеч, а за дребния дивеч – по съответната бонитетна таблица от приложение № 29.

**Чл. 108.** (1) Тип местообитание е част от територия с близки климатични, орографски, почвени, фитоценологични, стопански и други условия, включващи един или няколко типа гора със сходна характеристика, които обезпечават нормалното развитие на дивеча през биологичните цикли от живота му.

(2) В едно и също местообитание могат да обитават различни видове дивеч при съответния им бонитет на местообитание.

- (3) Най-малката единица, въз основа на която може да се определя тип местообитание, е отделът.
- (4) Незалесените площи с големина до 10 ха се отнасят към типа местообитание, в което са включени.
- (5) За незалесените площи с големина над 10 ха не се определя тип местообитание, но се начислява запас за едря дивеч при наличие на подходящи условия.

**Чл. 109.** (1) При определяне на екологичната характеристика на местообитанието се отчитат релефът, почвите, хидрографската мрежа, растителността, климатичните и стопанските фактори, както и наличието на хищници.

(2) За климатичните фактори определящи са критичните зимни и летни температури, валежите през зимата и през пролетта и продължителността на задържане на снежна покривка.

(3) Стопанските фактори за определяне екологичната характеристика на типа местообитание са механизацията и химизацията на селското стопанство, видът и интензивността на горскостопанските мероприятия, животновъдството, пашата на домашни животни и интензивността на ловностопанските мероприятия.

**Чл. 110.** (1) Нормалният запас на дивеча е този, който съответства на екологичния капацитет на местообитанието.

(2) Допустимият запас е функция на нормалния запас и представлява количеството дивеч, което може и трябва да се достигне, за да се гарантира устойчивото възпроизводство и оптимално ползване при минимални щети и повреди от дивеча.

(3) При развъждане на дивеч, съчетано с провеждане на интензивни ловностопански мероприятия, се допуска увеличаване на допустимия запас със стопански коефициент, посочен в приложение № 29. Този запас се нарича стопански запас.

(4) Отразеният в бонитетните таблици допустим запас на всеки вид дивеч, отглеждан на свобода, съответства на количеството дивеч на 100 ха през пролетта, преди да са родени приплодите, на базата на естествената производителност на местообитанията, при запазено равновесие в екосистемата и недопускането на щети над 10 % върху горското и селското стопанство.

(5) Действителният запас на дивеча е установеният запас през пролетта преди раждането на приплодите.

(6) Допустими запаси на всички обитаващи и предвидени за разселване видове дивеч се определят за всеки ловностопански район и за оградените бази за интензивно стопанисване на дивеча.

(7) Допустимият запас се определя поотделно за главния и съпътстващия вид дивеч.

**Чл. 111.** (1) Главният вид едър дивеч се определя на база екологичната характеристика на местообитанието и основното направление за стопанисване на вида дивеч, като основните ловностопански мероприятия са насочени към достигане и поддържане на допустимия му запас.

(2) Съпътстващ вид едър дивеч е този, за който екологичните условия на местообитанието или целите и направлението на стопанисване не позволяват допустимият запас да надхвърли нормалния.

(3) Допустимият запас на съпътстващия вид едър дивеч се намалява поради взаимодействието му с главния съгласно приложение № 29.

(4) За дребния дивеч допустимият запас не се намалява от междувидово взаимодействие.

## **Раздел V**

### **Ловностопанско райониране**

**Чл. 112.** (1) Ловностопанското райониране се извършва по ловностопански области съгласно приложение № 27:

1. Дунавска равнина;
2. Предбалкан (на север от Стара планина);
3. Стара планина;
4. Югозападна България;
5. Средна гора;
6. Рило-Родопска област;
7. Тракийска низина и Подбалкански полета;
8. Югоизточна България (Странджанско-Сакарска област).

(2) За областите по ал. 1 се определят препоръчителни главни и съпътстващи видове дивеч според конкретните местообитания съгласно приложение № 27.

## **Раздел VI**

### **Съвместяване на различните видове едър дивеч в едни и същи ловностопански райони**

**Чл. 113.** (1) При определяне на благородния елен за главен вид дивеч съпътстващи видове могат да бъдат сърната, дивата свиня и еленът лопатар.

(2) При определяне на сърната за главен вид дивеч благородният елен, еленът лопатар и дивата свиня може да са съпътстващи.

(3) При определяне на елена лопатар за главен вид дивеч като съпътстващи могат да се определят сърната и дивата свиня.

(4) Муфлонът и глухарът може да бъдат определени като главен или съпътстващ вид дивеч в цели ловища или части от тях при наличие на подходящи местообитания.

(5) Дивата свиня може да бъде определена за главен вид дивеч в ловностопански райони или ловища с преобладание на иглолистни култури, слабо населени райони и райони с екстензивно земеделие.

(6) Изискванията по ал. 1, 2, 3, 4 и 5 се прилагат в случаите на стопанисване на дивеч на свобода.

**Чл. 114.** В базите за интензивно стопанисване на дивеча за главен вид дивеч може да бъде определен всеки вид, за който има благоприятни условия за отглеждането му.

## **Раздел VII**

### **Определяне на средния бонитет и на допустимите запаси**

**Чл. 115.** (1) Във всеки ловностопански район се определя бонитетът на всеки тип местообитание с изключение на недивечопригодните площи.

(2) Средният бонитет на ловностопанския район се определя въз основа на бонитета на местообитанията в него и се изчислява по формулата, посочена в приложение № 29.

**Чл. 116.** (1) Въз основа на определения среден бонитет по чл. 115 се определят и допустимите запаси на 100 ха, а чрез тях – и допустимите запаси на целия ловностопански район и/или ловище.

(2) Допустимите запаси на 100 ха се определят от посочените запаси в таблиците за всеки вид дивеч в зависимост от бонитета чрез линейна интерполация.

- (3) Допустимите запаси на целия ловностопански район или ловище се определят въз основа на големината на района или ловището, пригодната площ за съответния вид дивеч и допустимите запаси на 100 ха.
- (4) Допустимият запас на съпътстващия вид дивеч намалява от взаимодействието с главния вид дивеч съобразно таблицата в приложение № 29.
- (5) В зависимост от урбанизацията на местообитанията бонитетът им се намалява с една-две степени или не се начислява допустим запас на дивеча.
- (6) При наличие на условия за развъждане на едър дивеч в незалесени площи с големина над 10 ха се начислява запас, както следва:
1. 0,3 бр. благородни елени на 100 ха;
  2. 0,5 бр. елени лопатари на 100 ха;
  3. 1 бр. сърна на 100 ха;
  4. 0,3 бр. диви свине на 10 ха.
- (7) В недивечопригодните площи не се определя допустим запас.
- (8) Бонитиране на местообитанията, определяне на допустимите запаси и коефициентите на прираст на дивеча се извършват съгласно приложение № 29.

## Раздел VIII

### Задание за изработване на план за ловностопански дейности

- Чл. 117.** (1) За изработване на плана за ловностопански дейности се изготвя задание.
- (2) Методите, основните направления, по които ще се извършат теренно-проучвателните работи, както и съдържанието на заданието са посочени в приложение № 30.
- (3) В случаите, когато планът за ловностопански дейности се изработва едновременно с инвентаризацията на горските територии, се изработва общо задание.
- (4) Видовете дейности за изработване на плана за ловностопански дейности са съгласно приложение № 31.
- (5) Максимално допустимите цени за дейностите по ал. 4 се определят със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

**Чл. 118.** (1) В едномесечен срок от започване на теренните работи за плана за ловностопански дейности възложителят организира провеждане на съвещание, което има за цел да:

1. доуточни предстоящите работи, предвидени в заданието по чл. 117, ал. 1;
  2. уточни задълженията на трети страни, от чиято компетентност е решаването на проблеми, свързани с инвентаризацията;
  3. уточни сроковете и начина за предоставяне на необходимите справки и информация на лицето, на което е възложено изработването на плана за ловностопански дейности;
  4. разгледа други въпроси, отнасящи се към плана за ловностопански дейности.
- (2) За решаване на задачите по ал. 1 се назначава комисия със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или оправомощено от него лице, която се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите, съответната регионална дирекция по горите, държавното предприятие по чл. 163 от Закона за горите и на държавното горско или държавното ловно стопанство.
- (3) Със заповедта за назначаване на комисията по ал. 2 се определя датата за провеждане на съвещанието.
- (4) В случаите по чл. 13, ал. 10 от Закона за горите съвещанието за държавните горски територии се провежда от комисията по чл. 34, ал. 1.

(5) За работата на комисията се съставя протокол, който се утвърждава от лицето, издало заповедта за назначаването ѝ. Копие от протокола се изпраща на всички заинтересовани страни.

## Раздел IX

### Устройство на държавни ловни стопанства

**Чл. 119.** (1) Държавните ловни стопанства се организират в райони с подходящи местообитания и условия за развитие на генетичните възможности на дадения вид по реда на чл. 9 ЗЛОД и служат за запазване на дивечовото разнообразие, съхраняване на генетичния фонд и разселване на дивеча, като могат да се използват и за аклиматизация на чуждоземни видове и за научни наблюдения, опити и проучвания.

(2) В държавните ловни стопанства се планират биотехнически мероприятия и съоръжения, които създават оптимални условия за развъждане на дивеча и обезпечават дългогодишно нормално развитие и възпроизводство на дивечовия запас в устройвания район: фуражна база, съоръжения за зимно, допълнително и минерално подхранване, за наблюдение, за улов на жив дивеч, карантинен двор за опресняване на кръвта и др.

(3) В държавните ловни стопанства се допуска подборен отстрел и улов на жив дивеч за разселване в други райони на страната или в чужбина, както и отстрел на хищници.

(4) Основен принцип при устройство на държавни ловни стопанства е създаване на подходящи условия за развъждане и разселване на дивеч в зависимост от нуждите на ловното стопанство.

**Чл. 120.** (1) Оградени ловни площи се планират с цел повишаване ефективността на отглеждането, разселването и ловуването на дивеча.

(2) Оградените площи за интензивен лов на космат дивеч се предвиждат главно за видове с висок коефициент на годишен прираст, чиито биологични особености позволяват продължително отглеждане в заградено пространство, без да се намали жизнеността и възпроизводителната способност на популацията.

(3) Когато поставената цел е аклиматизация, реаклиматизация, разселване на свобода или производство на кожи, може да се планират оградени площи.

(4) Планират се оградени площи за местни видове пернат дивеч. Подходящи видове пернат дивеч за интензивно отглеждане са фазанът, яребицата и полудивата патица. В особени случаи се организират оградени площи за местни видове – глухари, кеклици и дропли. Не се създават оградени площи за прелетни видове – горския бекас, гривека и гургулицата и др.

**Чл. 121.** (1) В базите за интензивно стопанисване на дивеча за едър дивеч (БИСД) се обособяват карантинен, изолационен, възпроизводствен двор, ловен двор, фуражна база, ловни просеки, съоръжения за зимно, допълнително и минерално подхранване, капани за улов на жив дивеч, чакала за наблюдение и отстрел, складови помещения, стопанска сграда и други съоръжения, създаващи условия за постигане на целта им. Площта на БИСД за едър дивеч е от 100 до 1000 ха в зависимост от вида на дивеча, а за дребен дивеч – от 50 до 300 ха.

(2) В БИСД за пернат дивеч се обособяват волиери, отраслови дворове, фуражна база, ловни просеки, съоръжения за допълнително подхранване, складови помещения, стопанска сграда, водни площи (особено ако се отглежда водоплаващ дивеч), капани за улов на хищници и др.

(3) Аклиматизационни дворове се изграждат като отделни съоръжения за разселване на дивеча на свобода или в комбинация с интензивни ловища и ловни стопанства, като площта им е от 2 до 10 ха в зависимост от вида дивеч, условията на терена, разнообразието на растителността и водоизточниците.

(4) Карантинни дворове ДЛС и БИСД за едър дивеч се отделят от останалата част на оградената площ с двойна ограда с междинно разстояние 5 м и по възможност се изграждат в най-ниската и отдалечена част, като площта им е от 0,2 ха до 1,0 ха.

(5) Възпроизводствени дворове се предвиждат в БИСД и в тях задължително се предвиждат мероприятия за осигуряване на нормално целогодишно развитие на основното стадо и опресняване на кръвта, както и съоръжения за пропускане на приплодите в ловния двор. В зависимост от насоката на стопанисване във възпроизводствения двор може да се предвиди и ферма за интензивно възпроизводство, като площта им е от 50 до 300 ха.

(6) Изолационни дворове се планират във или към възпроизводствения двор, като се отделят от него с двойна ограда с междинно разстояние 5 м. Площта им е от 0,2 до 1,0 ха в зависимост от терена и вида на дивеча.

(7) Отрасловите дворове се изграждат с височина на оградната мрежа най-малко 3 м, като площта им е от 0,2 до 1,0 ха. В големите отрасли дворове освен навесни хранилки, поилки, кацалки и др. се допуска да има и волиери.

(8) Интензивни ловища се планират за ефективно ловуване на дребен дивеч. Освен съоръжения за ловуване – ловни просеки, чакала и капани за улов на хищници, се предвиждат и биотехнически съоръжения за зимно и допълнително подхранване на останалия за презимуване дивеч. Площта на интензивното ловище е от 100 до 700 ха.

(9) Ловни дворове се предвиждат за ефективно ловуване в оградените площи за дива свиня. Освен съоръжения за ловуване – ловни просеки, чакала и капани, се предвиждат и биотехнически съоръжения за зимно и допълнително подхранване на останалия за презимуване дивеч с оглед ефективно използване на хранителните възможности на местообитанията и евентуална подмяна на разплодните животни във възпроизводствения двор. Минималната площ на ловния двор е 100 ха.

**Чл. 122.** Дейностите в оградени площи се извършват при спазване на следните изисквания:

1. лицето, на което е възложено изработването на плана за ловностопански дейности, означава на терена мястото на оградата на всички планирани оградени площи със знак "О", поставен откъм вътрешната част на площта;

2. половото съотношение се избира в зависимост от вида на дивеча и целта на оградената площ; във възпроизводствените дворове съотношението на зрелите разплодници в пролетния запас е нормално да се поддържа с превес на женските – 1:1,5 до 1:2, като може да достигне и до 1:10 при възможност за ежегодно поддържане.

## **Раздел X**

### **Теренно-проучвателни работи**

**Чл. 123.** При започване на теренно-проучвателните работи държавните горски или държавните ловни стопанства предоставят информация относно собствеността на горските и земеделските територии, договори за стопанисване и ползване, протоколи, заповеди за граници на ловностопански райони, влезли в сила проекти и програми, разпореждания и постановления на МС, данни от проведени таксации и отстрел и други документи, свързани с изработването на плана, съгласно приложение № 32.

**Чл. 124.** (1) По време на теренните работи се извършва проучването на досегашното стопанисване на дивеча съгласно приложение № 30, както и екологичните и антропогенните фактори, оказващи влияние върху развитието на дивеча, както и досегашното му стопанисване.

- (2) Проучването на екологичните фактори се извършва съгласно приложение № 33 въз основа на показателите, посочени в раздел V на тази глава.
- (3) При възлагане на изработването на план за ловностопански дейности по чл. 103, ал. 3 се ползват екологичните фактори от извършващата се инвентаризация на горската териториална единица.
- (4) Установяването на антропогенните фактори, оказващи въздействие върху ловната фауна, включва проучване на:
1. основните отрасли на промишлеността;
  2. начина на стопанисване на горските територии;
  3. интензивността на селското стопанство и животновъдството;
  4. организацията и интензивността на ловностопанските мероприятия;
  5. повредите от дивеч върху горската растителност и селскостопанските култури;
  6. заболяванията по дивеча;
  7. охраната на дивеча.
- (5) Проучването на фауната – бозайници и птици, се извършва по справочници и научни изследвания, метода на анкетиране, чрез наблюдения на терена и по данни от таксацията на дивеча в района за последния ревизионен период.
- (6) При наличие на разлика над 50 % от планираните допустими и таксираните дивечови запаси или отстрел под 30 % спрямо планирания се извършват контролни таксации на дивеча.
- (7) В случаите, когато при контролните таксации в БИСД са наблюдавани над 50 % от наличните животни, може да се състави полова и възрастова структура на популацията и да се изчисли действителният коефициент на прираст.
- (8) Действителният коефициент на прираст може да се изчисли и при наличие на данни в държавното горско или ловно стопанство за отстрел и отпад през последните 5 години.

**Чл. 125.** (1) Дейностите по планиране включват определянето на организационно-териториалното деление на ловните площи, подобряване и обогатяване на естествената хранителна и защитна база на местообитанията и организацията на стопанисване и ползването на дивеча.

- (2) Организационно-териториално деление на ловностопанските площи се нанася на работната карта от лицето, на което е възложено изработването на плана за ловностопански дейности, с помощта на персонала, стопанисващ дивеча, съобразно съществуващото организационно-териториално деление на района по документи.
- (3) Ловностопанските райони, които са предоставени за ползване на ловните дружини по чл. 29 ЗЛОД, се означават като предоставени ловностопански райони (ЛР) със съответния номер.
- (4) Когато районът, обект на планиране, включва раздалечени една от друга части, ловищата с общи граници се групират в ловностопански комплекси.
- (5) Основната ловностопанска организационна единица в рамките на ловностопанския район е ловището. Ловищата разделят района на приблизително равни по площ части с оглед охрана, планиране и провеждане на мероприятията.
- (6) Границите на ловищата се определят по трайни теренни форми – вододелни била, водни течения, долове, шосета, граници на горскостопански отдели и др.
- (7) Ловищата във всеки ловностопански район се номерират с поредни арабски цифри, от северозапад по посока на часовниковата стрелка и са с наименование на местност, река или населено място.
- (8) Големината на ловищата е в зависимост от теренните особености. Едродивечовите ловища (с лесистост над 50 %) са с ориентировъчна големина от 600 до 2000 ха, а дребнодивечовите (с лесистост под 50 %) от 300 до 1000 ха. Фазановите ловища могат да са с лесистост и над 50 %.



При възможност ловищата се групират по горскостопански участъци с оглед на по-ефективна охрана.

(9) В зависимост от обитаващите видове дивеч и възприетия начин на ловуване ловището може да се дели на квартали за провеждане на гонки.

(10) Големината на един квартал в интензивно фазаново ловище е от 2 до 30 ха, като на всеки квартал се поставя пореден номер в рамките на ловището.

(11) Големината на един квартал в интензивно ловище за дива свиня (ловен двор) е от 20 до 200 ха.

(12) В ловностопански райони, където се провежда селекционен и трофеен отстрел чрез причакване, издебване и спокойно вдигане, не се обособяват квартали.

**Чл. 126.** (1) Определянето и обозначаването на терена на основните биотехнически мероприятия за подобряване на естествената хранителна база за дивеча се извършват съгласно приложение № 34.

(2) Определянето на биотехнически мероприятия за подобряване на защитната база е съгласно приложение № 34.

(3) Определянето и обозначаването на биотехнически съоръжения е съгласно приложение № 35.

## **Раздел XI**

### **Ред за приемане, утвърждаване и изменение на плана за ловностопански дейности**

**Чл. 127.** (1) След завършване на теренно-проучвателните работи се свиква съвещание на комисията по ловно стопанство към съответното държавно горско или държавно ловно стопанство за приемане на основните насоки за стопанисване на дивеча в проучвания район на дейност.

(2) На съвещанието се взема решение за окончателното ловностопанско деление, главните и съпътстващи видове дивеч, ловищата, развъдниците, необходимостта и възможностите за аклиматизация и реаклиматизация, както и приблизителните стопански коефициенти на допустимите дивечови запаси на свобода и в оградените площи.

(3) За решенията по ал. 2 се съставя протокол.

**Чл. 128.** (1) След приключване на теренните проучвания лицето, изработило плана за ловностопански дейности, представя обяснителната записка, комплектована с всички приложения и карти на възложителя, включително и предвидените ловностопански дейности в защитените зони от Натура 2000.

(2) Преди приемане на плана по ал. 1 се провежда обществено обсъждане.

(3) За обсъждане на ловностопанския план се провежда съвещание от комисия, назначена със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или оправомощено от него лице.

(4) Заповедта по ал. 3 и обявата за общественото обсъждане се публикуват на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите, съответната регионална дирекция по горите, съответното държавно предприятие и държавно горско или ловно стопанство не по-късно от 10 дни преди датата на провеждането им. Посочват се мястото за провеждане на съвещанието по ал. 3 и общественото обсъждане, както и срокът за подаване на писмени становища и предложения.

**Чл. 129.** (1) Комисията по чл. 128, ал. 3 извършва проверки на терена, като изразява становище по отношение на извършените теренни работи и постъпилите становища и предложения.

(2) За резултатите от проведеното заседание на комисията и общественото обсъждане се изготвят протоколи, към които се прилагат и представените писмени становища и предложения.

**Чл. 130.** (1) Приемането на плана за ловностопански дейности и протокола на комисията по чл. 128, ал. 3 се извършва от експертен съвет по чл. 157 от Закона за горите, назначен със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или оправомощено от него лице.

(2) В 15-дневен срок преди заседанието на експертния съвет лицето, изработило плана за ловностопански дейности, представя в Изпълнителната агенция по горите обяснителната записка с всички приложения към нея и картите на ловностопанските мероприятия.

(3) За работата на експертния съвет се съставя протокол, с който се приема или отхвърля изработеният план.

(4) Протоколът от експертния съвет се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(5) Всички бележки и препоръки се отстраняват от лицето, изработило плана за ловностопански дейности, за негова сметка в едномесечен срок от утвърждаване на протокола по ал. 3.

(6) Планът за ловностопанските дейности влиза в сила след утвърждаването му със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

**Чл. 131.** (1) Изменение на плана за ловностопански дейности се допуска по искане на стопанисващия дивеча за негова сметка за отделни ловностопански райони или бази за интензивно стопанисване на дивеча.

(2) Изменението по ал. 1 се извършва от лица, регистрирани в публичния регистър на Изпълнителната агенция по горите по чл. 241 от Закона за горите.

(3) Изменението на плана за ловностопански дейности се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или упълномощено от него лице.

(4) Изменението на плана за ловностопански дейности се извършва по отделно задание и по реда и при условията на приемането и утвърждаването на плана след съгласуване със съответното държавно предприятие по чл. 163 от Закона за горите.

**Чл. 132.** Планът за ловностопански дейности се изработва в три екземпляра (по един за ДГС/ДЛС, РДГ и ИАГ) по схема, посочена в приложение № 36, като се прилагат таблиците от приложение № 37.

## **Глава десета**

# **ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ**

## **Раздел I**

### **Цел, задачи и съдържание на плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари**

**Чл. 133.** (1) Планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари се изработва с цел защита на горските територии от пожари.

(2) Основни задачи на плана по ал. 1 са:

1. предотвратяване на възникване и разпространение на горски пожари;
2. снижаване на степента на пожарна опасност на насажденията;
3. създаване на условия и предпоставки за бързо установяване на възникнали пожари;
4. създаване на организация за гасене на горски пожари.

(3) Планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари включва:

1. анализ на изпълнените мерки и мероприятия;
2. планиране на мерки и мероприятия по видове собственост за опазване на горските територии от пожари и отразяването им върху горскостопанската карта;
3. анализ на ефективността от планираните дейности;
4. предвидените дейности в защитените зони от Натура 2000.

## **Раздел II**

### **Изработване на планове за дейностите по опазване на горските територии от пожари**

**Чл. 134.** (1) Плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари се изработват едновременно с инвентаризацията на горската териториална единица по утвърдено от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите задание съгласно приложение № 38.

(2) Мерките и мероприятията за опазване на горските територии от пожари, които се включват в плановете за дейностите по ал. 1, се предвиждат съгласно приложение № 39.

(3) Максимално допустимите цени за дейностите по ал. 2 се определят със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(4) Изпълнителната агенция по горите в случай на значителни промени в пожароопасната обстановка – големи пожари, ветровали и др., може да възложи извънредно разработване на план за дейностите по опазване на горските територии от пожари.

(5) Държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите и техните териториални поделения, учебно-опитните горски стопанства, общините и другите собственици или ползвателите на горски територии могат да възлагат за своя сметка планирането на допълнителни мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари.

**Чл. 135.** Контролът по изработването на плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари се осъществява от Изпълнителната агенция по горите и нейните структури и специализирани териториални звена, органите на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" и от собственика или ползвателя на горската територия.

## **Раздел III**

### **Проектиране**

**Чл. 136.** Проектираните мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари се съобразяват с класа на пожарна опасност и риска от възникване на пожари.

**Чл. 137.** (1) В зависимост от пожарната им опасност горските територии се класифицират в три класа:

1. с висока пожарна опасност – I клас;
2. със средна пожарна опасност – II клас;
3. с ниска пожарна опасност – III клас.

(2) Класът на пожарна опасност на горските територии се определя съгласно методиката, представена в приложение № 40.

**Чл. 138.** (1) Проектирането на мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари около линейни обекти и други съоръжения, попадащи в горските територии, е независимо от степента на пожарна опасност съгласно изискванията на наредбата по чл. 138, ал. 1 от Закона за горите.

(2) Проектирането на мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари във вътрешността на горите е съобразно степента на пожарната опасност на насажденията, а по периферията на горите – съобразно степента на пожарна опасност на околните територии.

(3) В плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари се отразява утвърдената от министъра на земеделието и храните степен на риска от възникване на пожари.

## **Раздел IV**

### **Съдържание на плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари**

**Чл. 139.** (1) Планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари съдържа обяснителна записка, проектирани мерки и мероприятия по видове собственост съгласно приложение № 41 и карта с проектираните мерки, мероприятия и съоръжения съгласно приложение № 9.

(2) Планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари се предоставя от изпълнителя на хартиен и електронен носител на Изпълнителната агенция по горите, на съответната регионална дирекция по горите, държавното горско или ловно стопанство и районна служба "Пожарна безопасност и защита на населението".

(3) Един екземпляр от плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари и комплект карти по противопожарно устройство на горската територия се предоставят на структурите на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" с оглед осъществяване на дейността им по контрол и методическо ръководство по опазване на горските територии от пожари.

## **Раздел V**

### **Ред за приемане на плановете за опазване на горските територии от пожари**

**Чл. 140.** Приемането на плановете за опазване на горските територии от пожари може да се извърши едновременно с приемането на инвентаризацията на горските територии по реда на раздел VII на глава втора.

**Чл. 141.** (1) След изработване на плана по дейностите по опазване на горските територии от пожар лицето, което го е изработило, представя на възложителя обяснителна записка с приложения и карти на проектираните мероприятия за опазване от пожари.

(2) Преди приемане на плана се провежда обществено обсъждане не по-рано от един месец след предаването на материалите по ал. 1.

(3) Общественото обсъждане се организира от възложителя.

(4) Обявата за провеждане на обществено обсъждане се публикува на интернет страницата на възложителя и на регионалната дирекция по горите и на видно място в сградата на общинската

администрация, като в нея се посочват мястото, датата и часът за провеждане на общественото обсъждане, както и мястото и срокът за подаване на писмени становища и предложения.

(5) Възложителят уведомява съответните регионални дирекции по горите, структурите на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението", регионалната инспекция по околната среда и водите, общините, на чиято територия се намира горската териториална единица, и предоставя документите по ал. 1 за запознаване. В общественото обсъждане могат да вземат участие и други заинтересовани страни.

(6) Заинтересованите лица могат да извършат проверки на терена и да изразят писмено становище по отношение на изработения план, което се представя на възложителя и на лицето, на което е възложено изработването на плана за опазване на горските територии от пожари.

(7) Общественото обсъждане се ръководи от възложителя или от оправомощено от него лице.

(8) За резултатите от проведеното обществено обсъждане се изготвя протокол, към който се прилагат и представените писмени становища и предложения.

(9) Материалите по ал. 1, 6 и 8 се разглеждат от експертен съвет на Изпълнителната агенция по горите.

(10) За работата на експертния съвет се съставя протокол, с който се приема или отхвърля представеният план.

(11) С протокола по ал. 10 се правят препоръки на лицето, изработило плана за опазване на горските територии от пожари, за отстраняване на установените пропуски.

(12) Протоколът от експертния съвет се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(13) Всички бележки и препоръки на експертния съвет се отстраняват от лицето, изработило плана, за негова сметка в срок, определен с протокола от заседанието на експертния съвет.

(14) Планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

**Чл. 142.** (1) Планът за дейностите по опазване на горските територии от пожари е със срок на действие 10 години.

(2) Планираните мерки и мероприятия за опазване на горските територии от пожари се изпълняват през първите пет години на периода на действие на плана.

**Чл. 143.** Изменение на плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари се извършва от лицето, на което е възложено изработването на плана, или от други лица, вписани в публичния регистър по чл. 233, ал. 1, т. 3, буква "б", чл. 235 и 241 от Закона за горите, и се утвърждава от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите или упълномощено от него лице.

## **Глава единадесета**

# **НАДЗОР ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНИРАНИТЕ ДЕЙНОСТИ В ГОРСКОСТОПАНСКИЯ ПЛАН, ПЛАНА ЗА ЛОВНОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ И ПЛАНОВЕТЕ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ ОТ ПОЖАРИ**

**Чл. 144.** (1) Собственикът или лицето, на което са предоставени за управление горските територии, може да възложи надзор по изпълнението на съответния горскостопански

план, плана за ловностопанските дейности и плана за дейностите по опазване от пожари след решение на:

1. управителния съвет на държавното предприятие по чл. 163 от Закона за горите за горските територии – държавна собственост;
2. общинския съвет на общината за горските територии – общинска собственост;
3. управителния съвет на сдружението на поземлени имоти в горски територии за горски територии – собственост на членовете на сдружението.

(2) Изпълнителната агенция по горите може да възложи надзор за изпълнението на дейностите по опазване от пожари и на плана за ловностопанските дейности.

(3) Надзорът по изпълнение на предвидените дейности се извършва от:

1. лицата, регистрирани в публичния регистър по чл. 235 от Закона за горите, за изпълнение на дейността "изработване на горскостопански планове и програми и инвентаризация на горските територии";
2. лицата, регистрирани в публичния регистър по чл. 241 от Закона за горите, за изпълнение на дейността "инвентаризация на горските територии и изработване на планове и програми за управление и развитие на горските територии".

**Чл. 145.** (1) За констатациите от надзора се съставя доклад, в който се прави анализ и оценка за изпълнението на отделните горскостопански дейности и се дават конкретни препоръки за отстраняване на допуснати пропуски и слабости при изпълнение на плана. При необходимост се дават и препоръки за промяна на планирани дейности.

(2) Докладът по ал. 1 се представя в съответната регионална дирекция по горите.

(3) Възложителят на надзора публикува доклада на интернет страницата си.

## **Глава дванадесета**

# **ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ И ЗА ДЕЙНОСТИТЕ В ТЯХ**

**Чл. 146.** (1) Информационната система за горските територии и за дейностите в тях съдържа:

1. пространствена и атрибутна база данни от инвентаризацията на горските територии;
2. горскостопанските планове и програми, плановете за управление на природните паркове, плановете за ловностопанските дейности и плановете за дейностите по опазване от пожари;
3. информация за извършените дейности в горските територии;
4. информация за учредени вещни права върху горски територии;
5. баланс на горските територии по видове собственост, общини, области, горски териториални единици, държавни горски и ловни стопанства и държавни предприятия по чл. 163 от Закона за горите за:
  - а) разпределение на площта по групи и видове гори;
  - б) разпределение на площта по дървесни видове и класове на възраст;
  - в) разпределение на запаса по дървесни видове и класове на възраст;
  - г) разпределение на площта и запаса по функционално предназначение;
  - д) разпределение на площта и обема на планираните и проведените сечи по вид на сечта, групи гори/видове гори и дървесни видове;
  - е) разпределение на площта по видове гори и пълноти;
  - ж) разпределение на площта по видове насаждения и бонитети;
- б. информация за наличието и състоянието на горските автомобилни пътища;

7. информация за защитените територии по Закона за защитените територии и на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие в горските територии;
  8. информация за протичащите в горските територии ерозионни процеси, регистрираните водосбори с поройна активност и свлачища;
  9. регистри на горските разсадници, на доставчиците на горски репродуктивни материали и на одобрените базови източници за добив на горски репродуктивни материали;
  10. други регистри и информация, изискващи се по нормативен акт.
- (2) Информацията за горските територии се базира на географска информационна система.
- (3) Информацията по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Изпълнителната агенция по горите.

## **ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА**

### **§ 1. По смисъла на тази наредба:**

1. "потенциална лесопригодна площ" е недървопроизводителна площ (поляна, ливада, дивечова нива, просека, временен склад, дивечова ливада, обработваема площ), върху която може да бъде създадена гора;
2. "лесонепригодна" е горска площ, обрасла с дървесна и храстова растителност, където повече от 60 % от площта е покрита със скали и където при изсичане на сега съществуващата растителност друга не може да се създаде;
3. "насаждение" е основна пространствена единица при разделянето на гората, основаваща се на топографските особености на релефа, и с обща цел на стопанисване;
4. "големите реки" са Марица, Тунджа, Арда, Искър, Места, Струма, Камчия, Огоста, Вит, Росица, Янтра, Лом, Черни Лом, Осъм, Цибрица, Скът, Съзлийка, Стряма, Русенски Лом, Резовска, Велека в частта им до 600 м н.в.;
5. "горскостопанска единица" са имотите на отделни физически и юридически лица или техни обединения, държавата и общините, за чието управление се изработват отделни горскостопански планове или програми, в района на дейност на една регионална дирекция по горите;
6. "природни нарушения" са повреди в насажденията от: ветровали; снеговали; снеголоми; пожари; болести и вредители; съхнене в резултат от продължителни засушавания, настъпили при климатичните промени;
7. "естествени горски екосистеми" са семенни гори, достигнали естествена зрялост и за този период в тях не са водени никакви дейности или същите не са довели до никакви промени в развитието им;
8. "полуестествени горски екосистеми" са семенни и издънкови насаждения, които са били обект на човешка дейност – водени мероприятия, но са запазили естествения си произход и ход на развитие, отговарящ на естествената растителна среда;
9. "изкуствени горски екосистеми" са култури и насаждения, създадени с прякото и пълното съдействие на човека;
10. "допустим размер на ползването" – стойностно изражение на обема на ползване от конкретно насаждение в зависимост от вида на сечта, съобразно функционалната принадлежност, възрастта на насаждението, таксационните показатели и цел на стопанисване;
11. "оптимално ползване" – приетото годишно ползване от възобновителни сечи в зависимост от алтернативните (изчислени) норми на ползване, след извършен обстоен анализ и разчет, свързан с динамиката на възрастовата структура за периода, равен на турнуса на сеч, приет за съответния стопански клас и/или вид гори, т.е. подобряване на възрастовата структура на гората, като се отчитат обстоятелствата, свързани със здравословното състояние на

- насажденията, хода на възобновителния процес, функционалната принадлежност на насажденията и други особености, които обуславят забавянето или ускоряването на ползването;
12. "дивечонепригодна площ" е площта, която не се обитава от видовете, посочени в тази наредба (застроени и оградени терени, асфалтови пътища, плажни ивици, депа за битови отпадъци, хвостохранилища и др.);
13. "производствени стопанства" са големи биотехнически съоръжения, които осигуряват интензивно дългогодишно развъждане на отделни видове дивеч – фазанарии, ферми за патици, кеклици, яребици, зайци, глухари и др.; капацитетът на производствените стопанства зависи от основните насоки за развитие на ловното стопанство в Република България и насоките на стопанисване на устройвания район; при необходимост от планиране на ново или разширяване (или реконструкция) на съществуващо производствено стопанство лицето, на което е възложено изработването на плана за ловностопански дейности, отразява в самостоятелен план схемата на фермата в подходящ мащаб, като строителни петна, проектираните съоръжения (зимни дворове, клетки за снасяне на яйца, инкубаторни помещения, волиери, складови помещения, фуражни площи, стопански огради, санитарни възли, ферми и т. н.);
14. "аклиматизационни дворове" са съоръжения за аклиматизация и/или реаклиматизация на даден вид дивеч, създадени за запазването на местната флора и фауна;
15. "карантинни дворове" са съоръжения за задължително престояване на интродуциран от друг район дивеч в продължение на 2 – 3 месеца с цел проверка или укрепване на здравословното му състояние;
16. "възпроизводствени дворове" са съоръжения за едър дивеч за опазване на основното възпроизводствено стадо и на половата и възрастовата структура на разплодните животни по време на интензивно ловуване или разселване;
17. "изолационни дворове" са съоръжения за изолиране на болели животни от основното стадо за укрепване на здравето им и за опазване на ценни разплодни животни по време на ловния сезон;
18. "отраслови дворове" са съоръжения за отглеждане на пернат дивеч на свобода.

## **ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

§ 2. (1) Изработените до влизане в сила на тази наредба лесоустройствени планове и проекти имат силата на горскостопански планове.

(2) Изработените до влизане в сила на тази наредба лесоустройствени програми имат силата на горскостопански програми.

§ 3. Инвентаризациите на горските територии и горскостопанските планове и програми, възложени до влизане в сила на тази наредба по реда на Наредба № 6 от 2004 г. за устройство на горите и земите от горския фонд и ловностопанските райони в Република България (обн., ДВ, бр. 27 от 2004 г.; изм., бр. 80 от 2005 г.), се изработват, приемат и утвърждават по досегашния ред.

§ 4. Действащите до влизане в сила на тази наредба лесоустройствени проекти, планове или програми и горскостопанските планове и програми се прилагат до утвърждаването на възложените за изработване горскостопански планове или програми, без да се надвишава определеният размер на ползването по площ от възобновителни сечи за 10-годишния период, доколкото не противоречат на Закона за горите и подзаконовите актове по прилагането му.

§ 5. Актовете, с които са обявени категоризирани защитни и специални горски територии, запазват действието си.



§ 6. С тази наредба се отменят глава първа, глава втора, глава трета, раздели I, III, IV, V, VI, VII и VIII, глава четвърта, глава пета, глава шеста, глава седма, глава осма и глава девета от Наредба № 6 от 2004 г. за устройство на горите и земите от горския фонд и ловностопанските райони в Република България.

§ 7. Изпълнението на наредбата се възлага на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

§ 8. Наредбата се издава на основание чл. 18, ал. 1 от Закона за горите.

§ 9. Наредбата заедно с приложенията към нея ще бъдат обнародвани в притурка към "Държавен вестник".